

Üzlet

A tanulószervezés szakképzési különszáma a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács támogatásával készült, az 1/2007 NSZFT pályázat keretében

2008. SZEPTEMBER

A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA GAZDASÁGI LAPJA

TANULÓSZERVEZÉS KÜLÖNSZÁM

Az új szabályozás együttgondolkodásra sarkallja az iskolarendszerű képzés szereplőit – fejt ki Szilágyi János, az MKIK oktatási igazgatója.
(3. oldal)

Zala megyében jelenleg 21 000 fiatal vesz részt szakképzésben – mondja Fullérné Verger Renáta, a ZMKIK csoportvezetője.
(4. oldal)

Szakképzési célra az ELMÚ évente 27 millió, míg az EMÁSZ 23 millió forintot áldoz – hangsúlyozza Terényi Nándor, az ELMÚ osztályvezetője.
(6. oldal)

Parragh László a szakmunka társadalmi megbecsüléséről

A szaktudás jobb életpályát ad

A szaktudás életpályát ad a fiataloknak. A hiányszakmákban a szakképzés nemcsak magyar, hanem európai probléma is. Ezért a szakképzést minél közelebb kell vinni a gazdasághoz. A magyar gazdaságnak gyakorlatorientált szakemberekre van szüksége – mondta Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) elnöke, akivel a versenyképes szakképzés és a versenyképes gazdaság összefüggéséről beszélgettünk.

Strbik László

– A jövőben mivel bővül a kamara szakképzéssel kapcsolatos feladatköre?

– Július közepén a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara nevében együttműködési megállapodást írtunk alá Szűcs Erika munkaügyi miniszterrel, a szakképzési feladatok kibővítéséről. A megállapodás értelmében a kamara további 11 szakmában jelölhet ki vizsgaelnököket. A kamara a szakképzési feladatokat együtt végzi a munkaadói érdekképviseletekkel, a már meglévő 16, illetve a most

hozzájuk kerülő 11 szakma gondozása összesen 96 szakképesítést, részszakképesítést, ráépítést és elágazást jelent. Meggyőződésem szerint a munkaerő-piaci kereslet vezérelte szakképzésre kell áttérni, és ennek elérésében fontos szerepet játszhatnak a kamarák is.

– Milyen szerepe volt a tanulószervezés rendszerének a szakképzés fejlesztésében?

– A gyakorlatorientált szakképzésben a kamara is fontos szerepet tölt be. Az elmúlt tíz esztendőben a tanulószervezéssel képzettek száma meghétszeresedett, 2008 nyarára már megközelítette a 43 ezret a szerződéses tanulók száma.

– Mi a véleménye a szaktárca intézkedéseiről, amelyek a hiányszakmák iránti érdeklődést kívánják növelni?

– Üdvözljük, hogy a szaktárca a hiányszakmákban tanulók számára ösztöndíjrendszert dolgozott ki, amelyet a kormány augusztus végén el is fogadott.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium szándéka szerint 2009 szeptemberétől indítanak a hiányszakmákban tanulók számára az ösztöndíjrendszert, amelynek keretében – tanulmányi eredménytől függően – a már most is elérhető juttatás mellett havonta 10-20 ezer forint közötti többlettámogatást kaphatnának az érintettek.
(Folytatás a 3. oldalon)

Simon Gábor a verseny fontosságáról és a kihívásokról

A szakképzés egyre közelebb kerül a gazdasághoz

Magyarország az OECD legfrissebb összehasonlító tanulmánya szerint jó úton halad a közösségi szakképzési politika ajánlásainak megvalósításával, a közösségi eszközök bevezetésével. Az OECD 'Learning for Jobs' 2008 kiemelt, hogy a szakképzési rendszer reformjával megteremtődtek az alapjai annak, hogy a szakképzés választ tudjon adni a munkaerőpiac szükségleteire. Simon Gáborral, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkárával egybeközött arról beszélgettünk, melyek a legfontosabb további tennivalók a szakképzés megújításában, hogyan lehet a fiatalok számára népszerűbbé tenni a szakmunkát, és egyúttal megteremteni a kétkezi munka nagyobb társadalmi megbecsülését.

Kalocsay Katalin

– A sokéves hagyománnyal rendelkező WorldSkills mintájára szeptember 16–21. között első alkalommal Rotterdamban rendezték meg az európai ifjú szakmunkások versenyét. Milyen tapasztalatokkal tért haza az EuroSkillsről, van, amit érdemesnek lát nálunk is hasznosítani?

– A versenyt az Európai Bizottság támogatásával 2007-ben erre a feladatra létrehozott szervezet, az European Skills Promotion Organization (ESPO) – rendezte meg. Magyarországon hiányszakmákban 15 versenyzőt indított a nemzetközileg és szakmailag is fontos versenyen. A rendelkezésre álló források – a szponzori támogatások és az MPA Képzési Alaprésze – lehetővé tették, hogy a szakmai és szakképzési tapasztalatok szerzése céljából, a versenyzők és a felkészítést végző szakemberek mellett 100 fő szakoktatót, tanárt, valamint a szakképzésben érintett gazdasági és társadalmi szervezetek képviselői is részt vehettek a rendezvényen. A kitűző oktatók így lehetőséget kaptak arra, hogy felmérjék, milyen tendenciák érvényesülnek saját szakterületükön, melyek azok a szakmai elvárások a fiatal szakmunkásokkal szemben, amelyeknek meg kell felelni. A verseny során az egyes szakmacsoportokban az Európai Unió eltérő képzési struktúráinak is egyfajta megmértetésére került sor. A verseny kiváló lehetőséget teremtett arra, hogy a munkaerőpiac, a képzésben és a foglalkoztatásban érintett szakemberek átfogó képet kapjanak a fiatal szakmunkások felkészültségéről, szakmai kompetenciáiról. Az eseményen részt vett a Duna Televízió stábjja is, így a tévénézők is megismerhetik a versenyt, hozzájárulva ezzel a szakmai képzés, a szakmunkáspresztízs egyéni és társadalmi elismertségének növeléséhez. Versenyzőink szereplése tükörcserepeket nyújthat arról is, hogy szakképzésünk hol helyezkedik el az európai mezőnyben, segít a fejlesztési irányok, a képzés korszerűsítésével kapcsolatos célkitűzések meghatározásában és megvalósításában. Ezeknek a tapasztalatoknak a

gyűjtését és hazai adaptációját várjuk el a versenyt megtekintő szakemberektől, akik így első kézből ismerhetik meg azokat az eljárásokat, szakmai ismereteket, technológiákat, amelyeket a jövőben oktatói munkájukban nemcsak egy esetleges verseny alkalmából a felkészítés során, hanem tanulóik széles körében is sikerrel alkalmazhatnak. Természetesen a jövőben felhasználjuk a verseny általános tapasztalatait, és a technikai megvalósítás egyes elemeit beépítjük az országos szakmai versenyek szervezésébe, lebonyolításába. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve az országos szakmai tanulmányi versenyek győzteseit a jövőben automatikusan indítani kívánjuk a nemzetközi versenyeken, ezzel is inspirálva

zott országok közül pedig egyértelműen a mi csapatunk hozta el a legtöbb helyezést.

– Az európai uniós országokhoz képest hol tart ma Magyarország a szakképzés terén?

– Magyarország a közösségi szakképzési politika ajánlásainak megvalósításával, a közösségi eszközök bevezetésével jó úton halad. A legfrissebb nemzetközi összehasonlító tanulmány (OECD 'Learning for Jobs' 2008) is kiemeli, hogy a szakképzési rendszer reformjával megteremtődtek az alapjai annak, hogy a szakképzés választ tudjon adni a munkaerőpiac szükségleteire. A tanulmány a magyar szakképzési rendszer erősségeként említi az új OKJ létrehozását, valamint a szakképzési hozzájárulást, amely stabil alapokat nyújt a rendszer fenntartásához és fejlesztéséhez. Az új kihívások közül jó néhányal nem csupán hazánkban kell szembenézni, ezek nemzetközi tendenciák. Ilyen például a szakoktatók és szaktanárok átlagéletkorának növekedése, vagy a 15–19 éves korosztály létszámának csökkenése. Hazánkat érintő jellegzetes veszélyként megemlíti a kutatás, hogy nemzetközi standardokkal mérve a fiatal korosztály aktív-

Parragh László: 2009-től új ösztöndíjrendszer támogatja a hiányszakmák tanulóját

Bővülő kamarai szerepvállalás a szakképzés felügyeletében

Kedvező irányú változások

A kamarai választások kapcsán – visszatekintve az elmúlt négy évben elvégzett feladatok eredményeire – ma már elmondhatjuk, hogy a szakképzés felügyelete, szerkezetének átalakítása az egyik legjobbnak minősíthető kamarai tevékenységgé vált. Erről, s az újabb szakképzési feladatokról kérdeztük Bihall Tamást, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Oktatási és Szakképzési Kollégiumának elnökét.

M. Vadas Zsuzsa

Az elmúlt négyéves időszak a kamara szakképzési feladatainak jelentős bővülését eredményezte. Fontosnak tartjuk azt is, hogy a szakképzés átalakításának, fejlesztésének szükségessége a szakmai és a politikai közbeszéd tárgyává vált, ezzel is ráirányítva a figyelmet a terület fontosságára. Az elmúlt időszakban az is jelentős eredményként értékelhető, hogy a szakképzés átalakítása, fejlesztése keresletvezérelt elv alapján, vagyis a munkaerőpiaci igényei szerint folyik. A kamara az elmúlt időszakban többször, legutóbb 2005-ben alkotta meg a szakképzéssel kapcsolatos stratégiai elképzeléseit, amelyben rögzítette, hogy a szakképzés önmagában hatékonyan nem reformálható a közoktatás egészének, még szélesebb értelemben a magyar oktatásügy rendszer-

szerepű átalakítása nélkül. Egy frappáns mondattal kifejezve: a szakképzésben jelentkező gondok ugyan a szakiskolákban jelentkeznek, de nem ott lehetnek. Ezért az általános iskolák minőségi fejlesztését is hozzá kell rendelni a szakképzési folyamatokhoz, miként a pályamenti tevékenységet, a 9–10. osztály problémáit, a felnőttképzés és a felsőoktatás arányait.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara eredményes együttműködését mutatja, hogy újabb

és újabb megállapodásokkal rögzítették a kamarai feladatok körét, így mára már a 16 kamarai szakma mellett további 11 szakma felügyeletét bízták a kamarákra, s ehhez kapcsolódóan a vizsgaelnöki delegálást, a szintvizsgáztatást és a tanulmányi versenyek lebonyolítását is.
(Folytatás a 4. oldalon)

Bihall Tamás: Az általános iskolában kell kezdeni a minőségi fejlesztést

Simon Gábor: Jelentős lépéseket tettünk a képzési rendszer átalakítására

a szakmunkástanulókat a részvételre.

– Milyen eredménnyel szerepeltek a magyar fiatalok az európai megmértetésen?

– Diákjaink nagyszerűen szerepeltek a versenyen. Az egyéni megmértetésben takarítószakmában második és harmadik helyezést, az asztalosszakmában harmadik, a villanyszerelőszakmában hatodik és az autószerelőszakmában tizedik helyezést értek el. Csapatversenyben Magyarország a takarítószakmában harmadik, az IT hálózatépítés és a mechatronika szakmában negyedik, a csőhálózat- és klímaszerelés szakmában ötödik helyezést ért el. Ezek az eredmények az összesen 29 ország 421 versenyzője között igazán elismerésre méltóak, az unióhoz újonnan csatlako-

tása a legalacsonyabb Európában.

– Lassan három éve folyik a szakképzés átalakítása, elégedettek lehetünk-e a változásokkal?

– Az elmúlt két évben jelentős lépéseket tettünk a képzési rendszer átalakítása érdekében, beleértve az iskolarendszerű szakképzést, a felnőttképzést és a munkaerőpiaci képzéseket is. Fejlesztani a jövőben csak a keresletvezéreltséget elvénél meg kellene, amit a támogatási rendszer teljes átalakításával valósítottunk meg. A szakképzés reformjától azt várjuk, hogy néhány év múlva a szakképzés kibocsátása és a munkaerőpiaci kereslet érzékelhető módon közeledni fog egymáshoz.
(Folytatás a 4. oldalon)

Támogatás tárgyi eszközökre, berendezésekre Pályázatok segítik a képzést

Megkezdődött azoknak a pályázatoknak az értékelése, amelyek a Munkaerő-piaci Alap (MPA) képzési alaprészeinek központi keretéből a szakképzés gyakorlati feltételeinek javítását hivatottak segíteni. A pályázatot a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) írta ki.

Losonczi Livia

Vissza nem térítendő támogatást lehetett kapni a képzés tárgyi eszközeinek fejlesztésére, műszerek, informatikai eszközök beszerzésére, laboratóriumok kialakítására, egvedí, nagy értékű kísérleti eszközök vásárlására és egyéb, a gyakorlati képzést segítő tárgyak fejlesztésére. Az érintett intézmények szeptember közepéig pályázhattak a mintegy 229 millió forintos keretösszegre. A maximális igényelhető támogatás 20 millió forint volt. Az elbírálás során azok a fejlesztési programok élveznek előnyt, amelyek az elmúlt két évben az átlagosnál magasabb jelentkezési és elhelyezkedési arányt mutató szakokhoz kapcsolódtak. A támogatás elnyerésének fontos feltétele, hogy a megvalósított beruházást vagy a beszerzett eszközöket legalább öt évig folyamatosan a pályázathoz megadott hallgatói létszám gyakorlati képzésében kell hasznosítani. Jelenleg a tartalmi értékelés folyik, döntés novemberre várható. Az eredmények az NSZFI honlapján (<http://www.nive.hu>; www.nive.hu) is megtekinthetők lesznek.

Ahhoz, hogy a szakképzésben részt vevő fiatalok olyan tudást szerezzenek, amellyel a gyakor-

latban is megállják a helyüket, nem csak az iskolákat kell korszerű eszközökkel felszerelni. Szükség van arra is, hogy a képzési feladatokban hosszú ideje részt vevő kisvállalkozásokban szintén javuljanak a gyakorlati oktatás technikai feltételei. Ezt a célt szolgálta az a 204 millió forint keretösszegű pályázat is, amelyet ugyancsak az NSZFI írt ki az államilag elismert szakképzési megismeréséhez szükséges gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztésére. A vissza nem térítendő támogatásra a 0-10 fő foglalkoztató kisvállalkozások pályázhattak. Támogatást csak azok a cégek kaphattak, amelyek legalább három éve folytatnak gyakorlati képzést az adott szakmacsoporton belül, és a tavalyi tanévben legalább egy tanulójuk volt a szakképző iskolával kötött együttműködési megállapodás vagy tanulószerveződés alapján az OKJ-ban szereplő szakmák valamelyikében. A pályázók legfeljebb egymillió forint összegű támogatáshoz juthattak. A nyertesek azokat a vállalkozásokat, amelyek hosszabb ideje végeznek gyakorlati képzést, és azok is, amelyek az utóbbi öt évben alkalmazták saját, végzett tanulóikat. A pályázatok elbírálásánál szintén többletpontot kaptak azok a cégek, amelyek mestervizsgára

való felkészítéssel is foglalkoznak, illetve munkaerő-piaci szempontból nehezebb helyzetű megyében működnek. A nyertes pályázók névsora megtekinthető az NSZFI honlapján.

A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok is jelentős összegekről dönthetnek ebben az évben. A szakképzés tárgyi feltételeit javító beruházásokra, szakmaváltásra, továbbá a képzési szerkezet megújítását célzó fejlesztésekre a Munkaerő-piaci Alap decentralizált keretéből lehetett pályázni. A Középdunántúli Régióban idén 557 millió forintnyi támogatást adtak ilyen célokra. Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megyében a többi közt 25 szak-közép- és szakképző iskola, valamint 55 szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó számára biztosítottak fejlesztési támogatást, mindenekelőtt a hiányszakmákban. A Dél-dunántúli Fejlesztési és Képzési Bizottság 807 millió forint sorsáról döntött. Baranya, Somogy és Tolna megye szakképző iskolái, szakképzési központjai közül 61, a szakképzési hozzájárulásra kötelezett mikro-, kis- és középvállalkozások közül pedig 132 kapott különböző összegű támogatást. A nyertesek a pénzt elsősorban a gyakorlati képzés eszközeinek fejlesztésére, korszerű, a szakképzéshez kapcsolódó eszközök beszerzésére fordíthatják, lehetőséget adva 8800 diák minőségi oktatására, és a térség gazdasági versenyképességének növelésére.

Konzultáció és rendszeres értékelés Egyre sikeresebb és sokoldalúbb a tanácsadói hálózat

A gyakorlati oktatást végző gazdálkodó szervezetek és képzőhelyek száma a 2007. szeptember 1.–2008. augusztus 31-ig terjedő időszakban túllépte a 9, illetve 11 ezret. Az MKIK keretében, valamint a 23 területi kamaránál több mint 110 tanácsadó az országosan egységes, magas színvonalú tevékenység érdekében minőségbiztosítási rendszerben végzi napi munkáját, amelyet a 2007/2008-as tanévben már „élevesben” és kötelezően alkalmazott informatikai rendszer támogat.

Ferencz Csaba

A tanácsadói tevékenységet széleskörűen támogató informatikai megoldást a 2006/2007-es tanévben fejlesztették ki és tesztelték sikerrel. A 2007/2008-as tanév egyik legjelentősebb változása az volt, hogy a rendszert 2007. szeptember 1-jétől kötelezően használja a hálózat minden tagja. Folyamatosan rögzítik az elvégzett feladatokat, valamint javaslatokat, észrevételeket tesznek. Az alkalmazás lehetővé teszi a teljes hálózat teljesítményének online követését és értékelését.

A rendszer által szolgáltatott adatok szerint a tanácsadó kollégák a 2007/2008-as tanévben 8554 látogatást tettek a képzőhelyeken és egyéb helyszíneken, személyes tájékoztatás és közvetlen gyakorlati segítségnyújtás céljából. A kamarában 1782 alkalmat regisztráltak, a telefonon és e-mailben nyújtott tanácsadások száma pedig meghaladta a 45 ezret. A tanácsadói

tevékenység sokoldalúságát mutatja, hogy több mint 1600 településen végeztek kérdőívves felmérést a regionális képzési beiskolázási szerkezet meghatározásához. Az oktatási intézményekkel fenntartott kapcsolatok keretében csaknem 400 alkalommal találkoztak személyesen iskolai vezetőkkel, oktatókkal.

A tanácsadói hálózat leterheltségét jól szemlélteti a diagram, mely az érvényben lévő tanulószerveződések számának időbeli alakulását mutatja.

Jól látható, hogy a szerveződések 97-98 százaléka a szeptembertől novemberig terjedő időszakra esett. Az ezt követő hét hónapban a tanácsadóknak a 42-43 ezer szerveződéssel kapcsolatos nyilvántartási, adminisztratív és tanácsadási tevékenységet kellett ellátniuk. Júniusban, a tanév vége felé pedig – gyakorlatilag egy hónap alatt – több mint 14 ezer szerveződés megszüntetését jelentett komoly feladatot.

A minőségbiztosítási rendszer fontos eleme a tanácsadók szak-

mai vizsgáztatása, amelyre az elmúlt tanévben 2007. november 27-én és 28-án került sor. A 62 résztvevő átlagteljesítménye 87 százalékos körüli volt – ez kifejezetten jó eredmény.

A vizsgára való felkészüléshez komoly segítséget jelentett a 2007. november 13-án, Budapesten megrendezett konzultációs nap, amelyen az összes nyitott kérdést megvitathatták a résztvevők.

Tapasztalataink szerint a megmérettetés határozottan pozitív hatással van a szakmai munkaszínvonalára, az új munkatársak hamarabb válnak teljes értékű munkaerővé.

Immár az új, 2008/2009-es tanévre történő felkészülés jegyében augusztus végén csapatépítő jelleggel kommunikációs tréninget tartottunk a hálózat tanácsadói számára. Célunk az volt, hogy az ország különböző pontjain dolgozó kollégák együttműködését erősítsük. Az esemény sikerét látva – terveink szerint – minden évben szervezünk hasonló találkozót. A tréningen közvetlenül is jól használható ötletek, javaslatok merültek fel a rendszer hatékonyságának növelésére. Ilyen például az online interaktív fórum, melyet a tanácsadók közötti információáramlás kiszélesítése és gyorsítása érdekében fejlesztünk ki.

A kereskedelmi és iparkamarák 2007/2008-as tanévi szakképzési feladatainak ellátásához – a Munkaerő-piaci Alap terhére – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium biztosított támogatást.

Bács-Kiskun megye: A hiányszakmákra is jelentkeznek Ahol országosan a legtöbb a képzőhelyek száma

A Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara csak olyan vállalkozás tanulószerveződéses igényét veszi nyilvántartásba, amely rendelkezik a képzéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, és erről határozatot vagy akkreditációs tanúsítványt adott ki. Ez lehetővé teszi a tanuló számára, hogy olyan helyen tanulhasson, ahol felügyeletét, oktatását jól képzett szakemberek végzik, találkozhat a szakma gyakorlásához szükséges korszerű eszközökkel, műszerekkel, technológiákkal. Ennek is köszönhető, hogy megyénkben több tanuló ért el értékes helyezéseket az Országos Szakma Kiváló Tanulója versenyeken – hangsúlyozza Péntekné Söröli Iлона szakképzési tanácsadó.

Tóth Tímea

– Milyen előnyökkel jár a tanulószerveződés a gazdálkodó szervezetnek?

– Mindenekelőtt saját nevelési szakemberekből építheti ki gárdáját, és folyamatosan biztosítani tudja a munkaerő-utánpótlását. Emellett a képzés költségei a szakképzési hozzájárulás kötelezettségéből leírhatók, illetve visszaigényelhetők. A tanuló foglalkoztató gazdálkodó részt vehet a Regionális Szakképzési és Fejlesztési Bizottság által minden évben kiírt decentralizált pályázaton, amelynek forrása eszközfejlesztésre és beszerzésre fordítható. Az elmúlt években a támogatások több mint 50 százalékát a megye vállalkozói nyerték el.

– Mekkora anyagi áldozatot kell vállalniuk a szülőknek, hogy gyermekük számára megfelelő gyakorlati képzőhelyről gondoskodjanak?

– A gyakorlati képzésért a gazdálkodó nem kérhet és nem fogadhat el pénzbeli térítést sem a tanulótól, sem a szüleitől. A törvény megszegőjét a kamara eltilthatja a gyakorlati képzés lehetőségétől.

– Mennyiben tér el a középiskolási gyakorlatról a Keskeméti Főiskola felsőfokú képzéseiben részt vevő hallgatók foglalkoztatása?

– A felsőfokú szakképzésben részt vevők is köthetnek szerző-

legtöbb. Folyamatosan jelentős létszámmal oktat például a KÉSZ Kft., a P&P Pékáru Kft., a Trans-elektro Ganz Röck Kft., a Kaminterm Kft., az Agrikon-Kam Kft. és a Duna Vendéglátó Kft. Folyamatosan növekszik a gyakorlati képzésbe kapcsolódó vállalkozások száma. Az új gyakorlati képzőhelyek elsősorban azért választják ezt a megoldást, mert humán erőforrás-utánpótlásukat saját nevelési fiatal szakemberekkel kívánják megoldani.

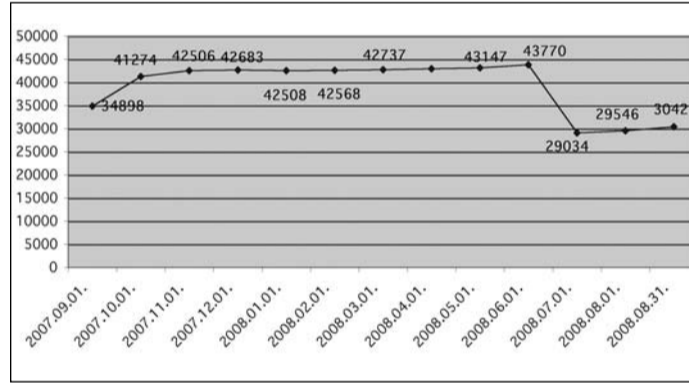
– A növekvő igényre van-e elég jelentkező, különösen a hiányszakmákban?

– A szakképző iskoláktól kapott információink szerint pályaválasztási tevékenységünk eredményeként a hiányszakmákra is – így például a hegesztő-, gépi forgácsoló, szerkezetlakatos, kőművesszakmákra – nőtt a jelentkező tanulók száma.

– A tanulószerveződés hogyan befolyásolja a diákok nyári szünetét?

– Az alapozó szakmai gyakorlat után a képzési programban meghatározott ideig kell részt vennie a tanulóknak összefüggő nyári szakmai gyakorlaton. Ennek ideje általában 140 óra, de egyes szakterületeknél a központi program másként is rendelkezhet. Sokan először itt találkoznak a munka világával, ahol ugyan szakember irányításával, de önálló munkát végeznek, és itt szeretik meg választott szakmájukat. A nyári összefüggő szakmai gyakorlatért – függetlenül attól, hogy rendelkezik-e tanulószerveződéssel vagy nem, gazdálkodó szervezetnél vagy szakképző-iskolai tanműhelyben vesz részt gyakorlati oktatáson – a tanuló pénzbéli díjazás illeti meg, a gyakorlati idővel arányosan. Azoknak a gazdasági egységeknek, melyek nem saját tanulóikat foglalkoztatják nyári gyakorlaton, együttműködési megállapodást kell kötniük a szakképző iskolával a gyakorlat idejére.

Tanulószerveződések számának alakulása a 2007/2008-as tanévben

Évről évre fejlődik a tanulószerveződés

Megéri a befektetés

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara több mint tíz éve sikeresen működteti a tanulószerveződés intézményrendszerét. A területi kamarák a tanulószerveződés elterjesztésével és gondozásával foglalkozó tanácsadóinak feladatait döntően az MKIK szakképzési stratégiájában is megfogalmazott, „munkaerő-piaci igények érvényesítése a szakképzésben” alapelv határozza meg. Mivel a gazdaság elképzelése egyre hangsúlyosabb szerepet kap a szakképzés szerveződések alakításában, az MKIK és a területi kamarák továbbra is az egyik legfontosabb feladatuknak tekintik a gyakorlati képzés magas színvonalú gondozását.

Sikora Henriett

A tanulószerveződéses gyakorlati képzés az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül. Mindez megmutatkozik a tanulószerveződések számának növekedésében, és igazolja a különböző elemzések, kutatások eredményei is.

A területi kamarák által regisztrált tanulószerveződések száma 2007-ben meghaladta a 36 ezret. Ez a szám mára elérte a 43 ezret.

A tanulószerveződés elterjedésének hátterében egyebek között a területi kamarák által koordinált, országosan egységes tanácsadói hálózat áll. A kamarai tanácsadói feladatok egyik alapvető célja, a tanulószerveződés elterjesztésén túl, hogy a már működő tanulószerveződéses gyakorlati képzést folyamatban is segítse.

A kamarai tanácsadó kollégák egyre több gazdálkodó szervezethez jutnak el. A széles körű és pontos jogszabályi tájékoztatás jelentősen megkönnyíti a tanulószerveződésekhez kap-

csolódó adminisztrációs feladatokat. Az elszámolással, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet Alapkezelő Igazgatóságához való bejelentkezéssel, a visszaigénylésekkel kapcsolatos segítségnyújtás erősödése jelentősen csökkenti a vállalkozók adminisztratív terheit. A gazdálkodó szervezetek, az iskola és a tanulók között kialakult rugalmas munkakapcsolat fenntartásával a kamara biztosítja a gazdaság és a szakképzés folyamatos egymásra hatását. Mára természetessé vált, hogy a kamara munkatársai napi kapcsolatban vannak a gazdálkodókkal, tanácsot adnak a pénzügyi elszámolással kapcsolatosan, de kezelik a tanulókkal felmerült problémás helyzeteket is. A szülőkkel és az iskolákkal való együttműködés az elmúlt években még tovább erősödött. Egyre több gazdálkodó szervezet tapasztalja, hogy a tanulószerveződéssel foglalkoztatott tanulók gyakorlati képzése szakmailag kifizetődő, és mintegy hosszú távú befektetésként megtérül.

Üzleti7

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Tanulószerveződés különszám

Alapította:
a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1996-ban

Felelős szerkesztő:
Lajos Júlia

Olvasószerkesztő:
Kalocsay Katalin

Szakmai lektor:
dr. Szilágyi János

Fotó:
Hatlaczki Balázs,
Újvári Sándor

Szerkesztőség:
Headline PR Kft.
1136 Bp., Pannónia u. 15.
Telefon: 06 30 951-8311
e-mail: headline@headline.hu

Kiadja
MKIK Szolgáltató Kht.
1055 Bp., Kossuth L. tér 6-8.
Tel.: 474-5151, fax: 474-5159

Felelős kiadó:
Ay János
üggyvezető igazgató

Tördelés,
nyomdai munkák:
Perjesi Grafikai Stúdió
1118 Bp., Társ u. 4.
Tel.: 209-3859
Internet:
www.reklam.perjesi.hu
Felelős vezető:
Petró Lajos

Az Üzleti7
Tanulószerveződés különszám
című kiadványa bármely részének
másolásával, terjesztésével,
az adatok elektronikus tárolásával
és feldolgozásával kapcsolatban
minden jog fenntartva. Értesítéseket
csak az Üzleti7-re hivatkozva lehet
átvenni!
ISSN: 1416-5023

Újabb tizenegy szakma gondozásának jogosítványai a kamaránál **Legfontosabb eszközünk az ösztönzés**

A 2008/2009-es tanév a szakképzés területén is számos újdonságot hozott. Hatályba lépett az átszabott OKJ, további tizenegy szakma vizsgakövetelményeinek gondozását vehették át a kamarák, s regionális bontásban megállapították, hogy mely szakmákat oktató intézmények élveznek majd prioritást a szakképzési fejlesztési források elosztásánál. Szilágyi János, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) Oktatási és Képzési Igazgatóságának vezetője bízik abban, hogy az új szabályozás együttgondolkodásra sarkallja az iskolarendszerű szakképzés szereplőit, és hozzájárul a szakképzési szerkezet átalakításához, amelynek szükségességét a gazdasági szféra szereplői már sok éve hangoztatják.

Kőrösi Katalin

Szeptember 1-jén hatályba lépett az új, moduláris rendszerű országos képzési jegyzék (OKJ), amely nemcsak a szakképző iskolák, de a gyakorlati képzőhelyek részéről is teljesen más oktatásszervezési, módszertani hozzáállást igényel.

– Az igazi problémát azonban az jelenti, hogy rövidebb lett a gyakorlati képzési idő, és félt, hogy ezt a gazdálkodó szervezetek is kevesellni fogják – ad hangot aggályainak Szilágyi János. – Ez kedvezőtlenül befolyásolhatja a tanulószerződéses szakmák alakulását is. Egyelőre azonban korai lenne vészharangot kongatnunk, hiszen a vállalkozások is csak most ismerkednek az új helyzettel. Mindenesetre fokozottan figyeljük, hogy a gazdasági szféra hogyan reagál a változásokra.

Az iskolarendszerű szakképzés, ezen belül is a képzési-beiskolázási szerkezet sok éve sürgett reformjának motorjai a gazdasági szereplők lehetnek, s ez irányba a közelmúltban több jelentős lépést is tettünk. A tavasszal újjalakult regionális képzési és fejlesztési bizottságokban immár a munkáltatói szervezetek, gazdasági kamarák képviselői kerültek túlsúlyba. A nyár folyamán befejeződött az a nagyszabású felmérés, amelynek során több mint 12 ezer gazdálkodó szervezetet kérdeztek meg munkaerő-piaci szükségleteiről, majd az MKIK javaslata alapján az iskolai rendszerű szakképzésben szerezhető csaknem 250 szakképesítést négy kategóriába sorolták.

Az első kategóriába a kiemelten támogatott szakmák tartoznak (számuk, régiótól függően, húsz és ötven között alakul), s az ezeket oktató szakképző intézmények a

jövőben a szakképzési fejlesztési forrásokból komoly támogatásra számíthatnak. A második csoport a támogatott szakmák köre, amely az államilag biztosított normatíván túl többletforrásokra csak akkor számíthat, ha az első kategória nem merítette ki a keretet. A harmadik csoportot a szakképzési fejlesztési források által nem támogatott szakmák alkotják – ide tartoznak az úgynevezett divatszakképzésű, amelyek iránt nagy az érdeklődés, munkaerő-piaci relevanciájuk viszont nem jelentős. A negyedik csoport az adott régióban nem oktatott szakmák köre.

– Mindez egyelőre csupán figyelemfelhívás a szakképző iskolák számára, hogy el kell gondolkodniuk az általuk oktatott szakmák összetételén – hangsúlyozza az MKIK oktatási és képzési igazgatója. – Ez elég „puha” eszköz, ám úgy döntötünk, hogy ebben az évben ezt alkalmazzuk, hogy mindenkinek legyen ideje magát elhelyezni a szakképzési támogatások új koordináta-rendszerében. Miután közpénzekekről van szó, azt gondolom, hogy ez jogos elvárás.

Szigorúbb szabályozás vonatkozik viszont az újonnan megalakuló térségi integrált szakképző központokra (TISZK), hiszen ezen intézmények jelentős uniós és hazai fejlesztési támogatással jönnek létre. A már említett négy kategória tanulói létszámra vonatkozó előírásokkal is kiegészít

szül. A felvett tanulók számának növelése csak a kiemelten támogatott szakmák esetében lehetséges, a támogatott szakmáknál nem haladhatja meg az előző tanévben felvett létszámot. A harmadik, azaz a szakképzési fejlesztési forrás által nem támogatott szakmák csoportjában pedig már a csökkentés is szóba jöhet. Amennyiben a javaslatokat a regionális képzési és fejlesztési bizottságok is jóváhagyják, akkor az új TISZK-ek a 2009/2010-es tanévtől kötelesek lesznek figyelembe venni azokat.

– Ebben az esetben sem pontos számokat írunk elő, hanem irányvonalakat adunk, amelyekhez remélhetően valamennyi intézmény képes lesz alkalmazkodni, a helyi adottságok (tanulói létszám, tantestület összetétele stb.) figyelembevételével – teszi hozzá az MKIK szakképzési igazgatója. – Nem az a célunk, hogy iskolákat zárjanak be és pedagógusok kerüljenek az utcára, hanem hogy mindenki gondolkodjon el a saját helyzetén, és ennek megfelelően alakítsa át a szakképzési struktúráját. A fő eszközünk az ösztönzés: az intézmény az általunk támogatott szakmákkal fejlesztési forrásokhoz jut, ha pedig nem a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően végzi tevékenységét, akkor legfeljebb a túlélésre tud berendezkedni. A javaslatnak egyébként igen kedvező a visszhangja,

Szilágyi János: Nem az a cél, hogy iskolákat zárjanak be

pedig korábban nagy volt a féltélem a szakképző iskolák, iskola-fenntartó önkormányzatok részéről. Úgy gondolom, hogy ezekkel a megoldással valóban elindulhat a rendszer abba az irányba, amerre mi szeretnénk.

Az idei szakképzési tanév további újdonsága, hogy – a július 15-én kötött megállapodás értelmében – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium újabb tizenegy szakma szakmai és vizsgakövetelményeinek gondozását adta át az MKIK-nak. A lépés már régóta napirenden volt, ám az egyeztetés Szűcs Erika miniszter asszony belépésével gyorsult fel igazán. A megállapodást Szilágyi János nagyon jó jelnek tartja, hiszen mutatja, hogy a kamara iránt megvan a bizalom. Ezzel 27-re bővült azon szakmák köre, amelyeknél a vizsgabizottsági elnök delegálásának joga a kamarákat illeti meg, a vizsgabizottsági tagokat pedig a gazdasági

érdekképviseletek adják. A szintvizsgáztatás és a Szakma Kiváló Tanulója Verseny szervezési joga szintén kamarai hatáskörbe került. Jövő év áprilisában, a II. Szakma Sztár Fesztiválon tehát immár 16 + 9 szakma (kettőt ugyanis nem oktatnak az iskolarendszerben) tanulóiak legjobbjai versenghetnek egymással, és mutathatják be tudásukat ország-világ előtt.

Az MKIK által gondozott 27 szakma az új OKJ szerint – a részsakképesítések, illetve az egymásra épülő, egymásból elágazó modulok figyelembevételével – 96 szakképesítést érint, a tanulói létszámot tekintve pedig az iskolarendszerben oktatott tanulók több mint felét. A mennyiségi változás egyben minőségi ugrást is hozott: a kamarák – és ezáltal a gazdasági szféra – ma már gyakorlatilag meghatározó szerepet töltenek be az iskolarendszerű szakképzésben.

Pályázatok 65 milliárd forintos fejlesztésre **Új típusú TISZK-ek alakulnak**

Az idei tanévtől már az új ösztönzőrendszer szerint kapnak fejlesztési támogatást a szakképzéssel foglalkozó intézmények. Ugyancsak szeptembertől az iskolai szakképzésben is elindultak az új, moduláris rendszerű, OKJ szerinti képzések. Átalakul a szakmai irányítás is: a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságokban a gazdasági élet szereplői többé nem csupán javaslattevőként működnek közre, hanem felelős döntéseket hoznak a térségi szakképzési szükségleteiről.

Losonczy Livia

A szakképzés irányítása két évvel ezelőtt került a Szociális és Munkaügyi Minisztériumhoz a szakképzés és a foglalkoztatáspolitikai összehangolt irányítása érdekében. A tavaly elfogadott és most hatályba lépett törvénymódosítások is a munkaerő-piaci kereslet és kínálat közelítését szolgálták, mint ahogy a szakárca és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara közötti együttműködési megállapodás is.

A korábbi évek erőfeszítései nem jártak komoly eredménnyel, és a gazdaság jelzései ellenére jelentős strukturális munkanélküliség alakult ki. A képzési szakirányok és a beiskolázási létszámok nem tükrözték a gazdasági igényeit. Sok divatos szakmában túlképzés folyt, míg az úgynevezett hiányszakmákban egyre kevesebb diákot képeztek. Gondot okozott a szétaprózottság is: több mint 1400 intézményben folyt szakképzés, körülbelül 700 fenntartó irányításával, mindenfajta koordináció nélkül. A fenntartó intézmények nem működtek együtt, és nem volt egyeztetés a fejlesztési pénzekről sem.

A szakképzési reform keretében indult el a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK-ek) kialakítása is. Az első Nemzeti Fejlesztési Terv és az uniós társfinanszírozás forrásainak segítségével 16 TISZK alakult az országban. Ezek azonban első sorban a tanulók gyakorlati képzését biztosították, ezért fő feladatuk a központi tanműhelyek létrehozása volt. A program keretében az egymással összefogó szakiskolák akár milliárdos fejlesztési támogatáshoz is juthattak, amelyekből a legkorszerűbb eszközöket és műszereket szerezhetnék be. A TISZK-ek sokat tettek a

lemorzsolódás megakadályozásáért. Karrier-tanácsadással, ösztönzőprogramokkal segítettek a tanulókat. Hátrányuk ugyanakkor az volt, hogy a szakmai elméleti képzés a tagiskolákban maradt, és csak a gyakorlati képzés került át a központba, így a szétaprózottság lényegében megmaradt. A már meglévő TISZK-eknél nincs jogi személyiséggel bíró, a működésért felelős fenntartó sem, ezért finanszírozásukban sok a bizonytalanság.

A szakárca ezért újragondolta a rendszert. Az eddigi laza társulási mód helyett – amennyiben a fenntartók új típusú TISZK létrehozása mellett döntenek – a képzést folytató intézményeknek és a fenntartóknak ezentúl kötelezően együtt kell működniük, közös döntéseket kell hozniuk a feladatok végrehajtására, mégpedig a gazdaság igényeit a lehető legjobban figyelembe véve. Ez az együttműködés sokféle formában megvalósulhat, például intézmény-összevonással, szakképzési-szervezési társaságok megalakításával, de a fenntartó szét is választhatja az alapozó képzést a szakképzési évfolyamoktól annak érdekében, hogy a szakképző intézmények működése koordináltabbá, ésszerűbbé váljon. Fontos hangsúlyozni, hogy az új típusú TISZK-ek nem intézmények, hanem feladatellátási modellek, amelyekben nem az intézmény-összevonás a kötelező, hanem a szakképzési feladatellátás koordinációja. Egyebek közt azért, hogy megszűnjenek a párhuzamos képzések. A meglévő TISZK-eknek is át kell alakulniuk, legkésőbb 2010-ig, és valamely modellben kell tovább működniük.

A fenntartók döntését az intézményi struktúra átalakítására az ösztönzi, hogy csak így juthatnak fejlesztési támogatáshoz. A szakképzés finanszírozása ugyanis

több vonatkozásban szintén megváltozik: az egyes képzési intézmények helyett a jövőben csak az új típusú TISZK-ek juthatnak fejlesztési támogatásokhoz és szakképzési hozzájáruláshoz. A támogatás további feltétele, hogy a modellben, vagyis a szakképzésben részt vevő intézmények iskolai létszáma meghaladja az 1500 főt. Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben 30-40 új típusú TISZK létrehozásának támogatása szerepel: a támogatások elnyerésére ez év nyaráig lehetett pályázni a TÁMOP és a TIOP keretében. Erre a célra mintegy 65 milliárd forint áll rendelkezésre.

Az új TISZK rendszer előnye a modulrendszerű oktatás is, amely szakkacsoporton belüli azonos alapozást és átjárhatóságot, egymásra épülő tudásanyagot biztosít a különböző, de egymással kapcsolatban álló iskolák, szakmák között. Az átlátható, egyszerűsített rendszer segít a munkaerő-piaci igényeknek jobban megfelelő képzés kialakításában. A szakmai szervezetek is hatékonyabban tudnak egyeztetni néhány képzési központtal, mint 80-90 olyan szakközépiskolával, ahol egy-egy szakmai képzés éppen folyik.

A most kezdődött tanévtől meghatározó szerephez jutnak a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok, a testületben részt vesznek az országos érdekegyeztető tanács munkaadói és munkavállalói szervezetei, a gazdasági kamarák, a regionális fejlesztési tanácsok, a regionális munkaügyi tanácsok, az Oktatási Hivatal, a regionális munkaügyi központok, az Oktatási és Kulturális, illetve a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint az iskolafenntartók képviselői. Mostantól ezek a testületek döntenek a rendelkezésre álló fejlesztési források elosztásáról, ugyanis csak azok a TISZK-ek kaphatnak fejlesztési támogatást, amelyek a bizottságok által jóváhagyott képzést folytatják. Az Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok másik fontos feladata, hogy meghatározzák a térségi szakképzési szük-ségletét, a beiskolázási arányokat és irányokat.

A szaktudás jobb életésélyt ad a pályakezdő fiataloknak

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezzel az intézkedéssel remélhetőleg sikerül vonzóbbá tenni a szakmunkás pályát.

Sőt, valószínűleg emelkedik a szakoktatók bére is, és nagyobb hangsúlyt fektetnek a tanárok továbbképzésére. Kiemelném még, hogy a kamara bevonásával például olyan szakképzés kezdődik a közeljövőben, amely az induló kecskeméti Mercedesgyár számára biztosítja a szak-képzett munkaerőt. A szakképzés vonzóbbá tétele az egész magyar gazdaság fejlődésének és versenyképességének fontos ügye, mivel Magyarországon jelenleg a vállalkozások 11 százaléka nem talál megfelelő szak-képzéssel rendelkező munkaerőt. Ha ez a helyzet javulna, akkor – becslések szerint – akár hét százalékponttal nőhetne a foglalkoztatottság mértéke.

– A valós szakmunkásigény felmérésében segíthet egy országos „munkaerőtérkép”. Elkészítésében milyen szerepet vállalt a kamara?

– A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara hathatós közreműködésével augusztusra elkészült egy olyan munkaerőtérkép, amely megmutatja, hogy az országban hol, milyen szakmunkásokra van igény. A kamara a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával kilenc munkaadói és hat munkavállalói szervezet bevonásával, összesen 350 szakember közreműködésével elkészítette az iskolarendszerű szakképzési térképet. Hazánkban ugyanis jelenleg mintegy 100-120 ezer olyan állást tartanak nyilván, amelyet a szakképzett munkaerő hiánya miatt nem tudnak betölteni a cégek. Ez az oka annak, hogy a vállalatok kénytelenek Szlovákiából vagy Romániából „importálni” a szakembereket. A kormány 6,5 milliárd forint pályázati alapot biztosított a szakképzés fejlesztésére. A mintegy 380 ezer munkanélküli fele szakképesítést nélküli vagy korszerűtlen a szakképzése, illetve nem végezte el a nyolc osztályt. Olyan szakmákra kell képezni a fiatalokat, amelyekre valóban szükség van a

munkaerőpiacon. A pályázati forrásokkal pedig olyan ágazatokat kell támogatni, amelyek biztosítják az elhelyezkedés lehetőségét.

– Kritikus szemmel megvizsgálva a magyar szakképzési rendszert, a kamara milyen gyógymódot javasol a krónikus „betegségekre”?

– A „gyógymódok” között első helyre tenném a szakmunkás-gépzés átjárhatóságának megerősítését, a szétaprózott iskolaszerkezet megszüntetését, a regionális képzési és beiskolázási szerkezet kialakítását.

Legalább ilyen fontosnak tartom a szakképzés-felnőttképzés-mesterképzés megújítását, a szakmunkás életpályamodell kialakítását, a teljesítmény hatékony értékelését és mérését, nem utolsósorban pedig azt, hogy a szakképzés ne a maradék elv alapján működjön, vagyis mentálisan új együttműködési kultúra alakuljon ki. Megoldandó a szakképzési feladatok további átadása a gazdaság önkormányzatainak, valamint a tényleges közjogi feladatok „kiszervezése”. Ugyanakkor rendkívül sajnálatos, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Tervben a szakképzési projektekből mindössze statisztaszerep jutott.

– Véleménye szerint milyen mérföldkövek vezetnek el oda, hogy a szülők nem szívesen engedik gyerekeiket szakmunkásstanulónak, és a gyerekek számára sem vonzó, sőt „ciki” szakmát tanulni?

– Az elmúlt tíz évben a szakképzés és a fizikai szakmák társadalmi leértékelődésének folyamata zajlott, amelyet az alacsony bérezés is kifejezésre juttat. Magyarországon a mintegy 125 ezer fős végzős korosztály mindössze 20 százaléka kerül ki a szakiskolákból. Az Európai Unióban ez az arány eléri az 50 százalékos mértéket, de 1990-ben még nálunk is ennyi volt. Azóta a folyamatos csökkenés azt eredményezte, hogy a 18-19 éves korosztály jelentős aránya szakképzetlen marad. Az előrejelzések szerint tíz év múlva a 15-19 éves korosztály létszáma tovább csökken, az

egyetemek-főiskolák elszívják az utánpótlást, ennek következtében 2013-ra, az ŰMFT hétéves időszakának végére 300-350 ezer fős hiánnyal kell számolnunk szakképzett munkaerőből a magyar piacon. Éppen ezért mindenképpen fontos lenne a szakképzettek arányának növelése az ifjúsági képzésben. A jelenlegi 20 százalék helyett az érintett évszám legalább 30 százalékán kellene szakiskolai-szakmunkás végzettséget szereznie. Hasznos lenne a szakmatanulás képzési idejét is korábban elkezdni, és javítani kellene a szakképzés társadalmi támogatottságát.

– Milyennek szeretné látni a magyar szakképzés rendszerét három-négy év múlva?

– A kamara ezzel kapcsolatos jövőképét a Nemzeti Alaptanterv rendszerével párhuzamosan fogalmaztuk meg. Az elérendő stratégiai célok között található például, hogy a szakképzés a 10. évfolyamon is indítható legyen, iskolai, szakmai vagy szakmacsoportos alapképzés formájában.

Mivel jelenleg évente mintegy 25 ezer fő egyáltalán nem szerez sem érettségit, sem szakiskolai végzettséget, számításaink szerint ebből a következő években 15 ezer fő „beemelhető” lenne a szakképzési rendszerbe.

– A szakképzésen kívül milyen tartalékokat lát a magyar gazdaság fejlődési lehetőségeit, a gazdasági versenyképességet növelő tényezőket illetően a következő években?

– Szerintem a gazdaság kihé-ritéséből származó mintegy 100 milliárd forintot adócsökkentés formájában vissza kellene adni a vállalkozásoknak, például az egészségügyi hozzájárulás eltörlesztésével. De 100 milliárd forintnak még nincs érezhető hatása a gazdaságra, ezért az állam kiadásainak csökkentésével és az uniós források átcsoportosításával legalább ezermilliárd forintot tehermentés céljára lenne szükség. A gazdaság valóban fehéredik, de jelenleg nem látható, hogy az ebből származó pénz mikor áramlik vissza a vállalkozókhoz.

A kétszintű gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése a 2005/2006-os tanévben

Minőségi húzóerővé vált az akkreditáció

A gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzések tíz évvel ezelőtt megkezdett ellenőrzésének módszertana a folyamatos finomítások eredményeként a gazdasági kamarák szakembereinek közreműködésével mára jól működő rendszerre alakult. A 2006/2007-es tanévben már széles körben lehetett a képzőhelyek első szintű ellenőrzésén túl a képzőhelyek akkreditációján kívül az iskolai tanműhelyek célzott ellenőrzését is az ellenőrzési programba iktatni.

Laczkó Gabriella

Mind az ellenőrzött gazdálkodó szervezetek száma, mind a képzőhelyek száma nőtt a korábbi évekhez viszonyítva, ezzel együtt az ellenőrzésbe bevont tanulók száma arányaiban alacsonyabb a korábbi adatoknál. Ennek oka, hogy az elmúlt két évben az első szintű ellenőrzésbe beépült a bevezető ellenőrzés, amikor is még nem tartozkodik tanuló a helyszínen, ilyenkor a képzést kezdeni kívánó cég képzőhelyé minősítése folyik. (1. ábra)

A most már első szintűnek nevezett ellenőrzés módszerei, alapelvei nem változtak, azonban részévé vált a bevezető ellenőrzés, mely mind a tanulószerveződés megkötésének, mind az NSZFI-hez történő bejelentkezésnek feltétele. Az ellenőrzések középpontjában mindig annak megállapítása állt, hogy a gazdálkodó szervezeteknél gyakorlati képzésben részesülő tanulók milyen körülmények között és milyen korszerű gyakorlati ismereteket szereznek. Ehhez kapcsolódott a gazdálkodó szervezetek felkészültségének, adottságainak, a jogszabályokban előírt képzési feltételek biztosításának és az ott végzett oktató-nevelő munka eredményességének a vizsgálata. A bevezető ellenőrzések során a képzésre történő felkészültséget mérték fel az ellenőrök.

Örvendtes tendencia, hogy évről évre magasabb a tanulószerveződéssel képzett diákok aránya. Míg az előző évben 67 százalékos volt az ellenőrzött tanulók körében a tanulószerveződések aránya, idén ez 83 százalékra emelkedett. Ebben nagy szerepe van a területi kamarák eredményesen működő tanácsadói hálózatának.

A területi kamarák megfigyelései alapján továbbra is probléma,

hogy a szakképző intézmények kialakult szakmaszerkezetüktől csak nagyon nehezen hajlandók eltérni, az még mindig távol esik a munkaerő-piaci igényektől. Ezért az államilag finanszírozott ingyenes szakképzések egy része nem feltétlenül javítja a fiatalok munkaerő-piaci helyzetét, azaz nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni szakmájukban. (2. ábra)

Évek óta visszatérő probléma a beiskolázási keretszámok szabályozhatósága, megtalálni a gazdaság véleményformálásának a módját. Ebben hozhatnak pozitív változást az újonnan alakult Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok, melyek feladata a többi között a felméréseken alapuló munkaerő-piaci prognózisok felállítását, azonban ennek gyakorlati hatása csak évek múlva érzékelhető.

Területi kamaráinknak még mindig gondot jelent, hogy vannak területek, ahol nehéz gyakorlati helyet találni a munka világának keretei között tanulni vágyóknak, ugyanakkor olyan esetek is ismertek, ahol az iskola nem válik meg a tanulótól a saját tanműhelye fenntartása érdekében. A korábbi évekhez hasonlóan a kft.-k és az egyéni vállalkozókban a legnagyobb a képzési kedv, azonban örvendtesen megugrott az rt.-k (zrt., nyrt.) száma is, ami azt jelenti, hogy a nagy cégek is felismerték az utánpótlás-nevelés szükségességét.

A kihelyezett gyakorlati képzésben részt vevők részére előírt juttatások területén sokat javult a helyzet az elmúlt években. Kamaráink különös odafigyeléssel felügyelik a tanulószerveződéssel képző vállalkozások esetében a kötelező juttatások teljesítését, mivel évről évre kedvezőbbek a jóváírások és visszaigénylések lehetőségei.

Ebben az évben fő célkitűzé-

sünk volt, hogy javítsuk a tanulószerveződéses tanulók pénzügyi juttatásának helyzetét. Az előző évben a tanulók 8 százaléka egyáltalán nem, 9 százalékuk az előírtnál kevesebb pénzt kapott. Ebben az évben a tanulók mindössze 0,3 százaléka esetében nem került sor kifizetésre, és 0,7 százaléka kapott az előírtnál kevesebb díjazást. Sajnálatos viszont, hogy a törvényi előírásnál többet a korábbi 12 százalék helyett csak 8,5 százalék biztosított a tanulójának. (3. ábra)

Az egyéb juttatások területén a felelősségbiztosítástól eltekintve alig lehet hiányosságot észlelni. Az ellenőrök visszatérő látogatása, szóbeli és írásos információi közvetlenül hatnak az oktatói tevékenység szabályozottabb, szervezettebb végrehajtására.

Az ellenőrzést végzők a képzés személyi és tárgyi feltételeinek vizsgálata során minimális hiányosságot találtak. Ebben szerepet játszanak a különféle pályázati források, melyekre a cégek egyre eredményesebben neveznek be. (4. ábra)

Az emelt szintű minősítésre (akkreditáció) elsősorban azoknál a vállalkozásoknál kerül sor, amelyek a gyakorlati képzés költségeit a szakképzési hozzájárulás terhére teljesítik, és a többletköltséget a szakképzési alaphól igénylik vissza. Ez elsősorban a tanulószerveződéssel képző vállalkozásokat érinti.

Ezen a minősítési szinten a gyakorlati képzés szerveztségére, dokumentáltságára, a képzés során elsajátítandó ismeretek átadásának módszertani elemeire, a megszerzhető kompetenciákra, valamint az oktatók minősítésére tér ki a vizsgálat. A második szintű minősítés a képzőhely adott szakmára jellemző személyi és tárgyi feltételei alapján – sikeres akkreditáció esetén – tanúsítvány kiadásával zárult.

Az emelt szintű ellenőrzés már nem a gyakorlati képzés alapfeltételeit vizsgálja, hanem az oktatói tevékenység minőségét, hatékonyságát, a közvetett befolyásoló tényezőket is szemrevételezi. (5. ábra)

A képzés minőségének feltételeit befolyásoló fejlesztések terén nem lehetünk elégedettek a

jelenlegi 60 százalék körüli mutatóval. A vállalkozásokat tovább kell ösztönözni a pályázati források felkutatására, kihasználására.

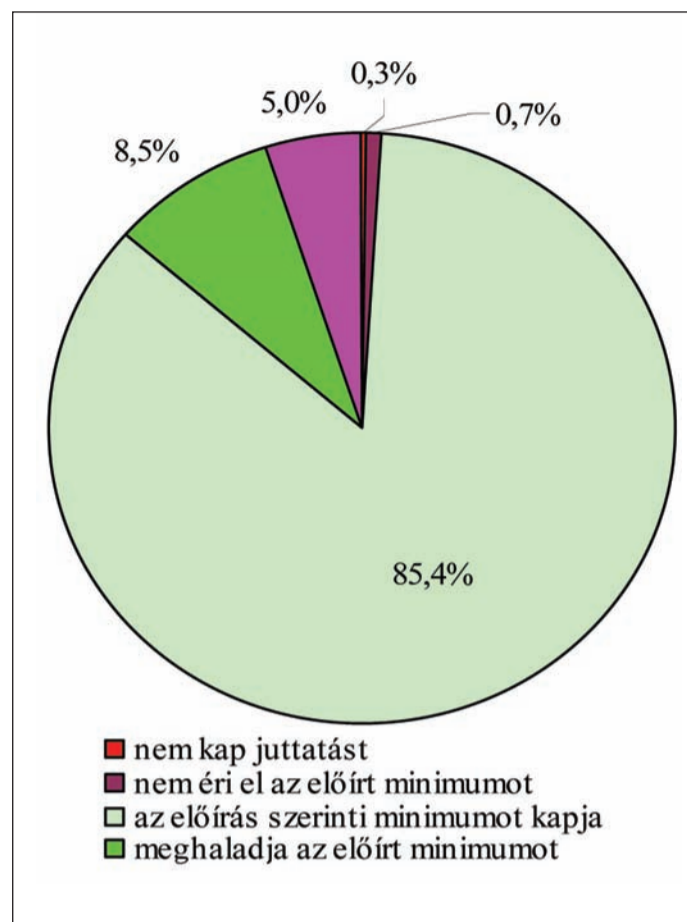
Az emelt szintű ellenőrzések örvendtesen jó eredményeket hoztak. (6. ábra)

A szakképzési hozzájárulásból visszaigénylő képzőhelyek szakmai felkészültsége és jogszabályi ismerete magasabb színvonalú az átlagnál, tehát az akkreditáció máris húzóerővé vált. Az eljárást lebonyolító szakértőink a magasabb elvárásokat következetesen számon kéri, és tanúsítványt csak a feltárt hiányosságok pótlása után kaphatnak a cégek.

A 2005–2006-os évek eredményeihez képest – amikor még a vizsgáltak 70 százaléka megfelelt minősítést nyert el – a „jól megfelelt minősítés” felé tolódtok el a cégek állapota.

Az ellenőrzést végzők számtalan észrevételt, javaslatot fogalmaztak meg a tanulószerveződéses képzéssel kapcsolatban. Komoly gondot okoz a képzés szervezésében és hatékonyságában a rövidebb gyakorlati idő. Ugyancsak konkrét kérésként fogalmazódott meg, hogy vizsgálják felül a szerveződések felbontásának feltételeit, a jelenlegi előírások ugyanis kiszolgáltatottá teszik a vállalkozót. Különösen az új moduláris képzés tükrében szükség lenne a vállalkozók és a képzők közötti együttműködés rendszeresítésére alapuló, szabályozott keretek közötti kialakítására. Az ellenőr-

3. ábra. Tanulószerveződéses tanulók pénzügyi juttatásának helyzete

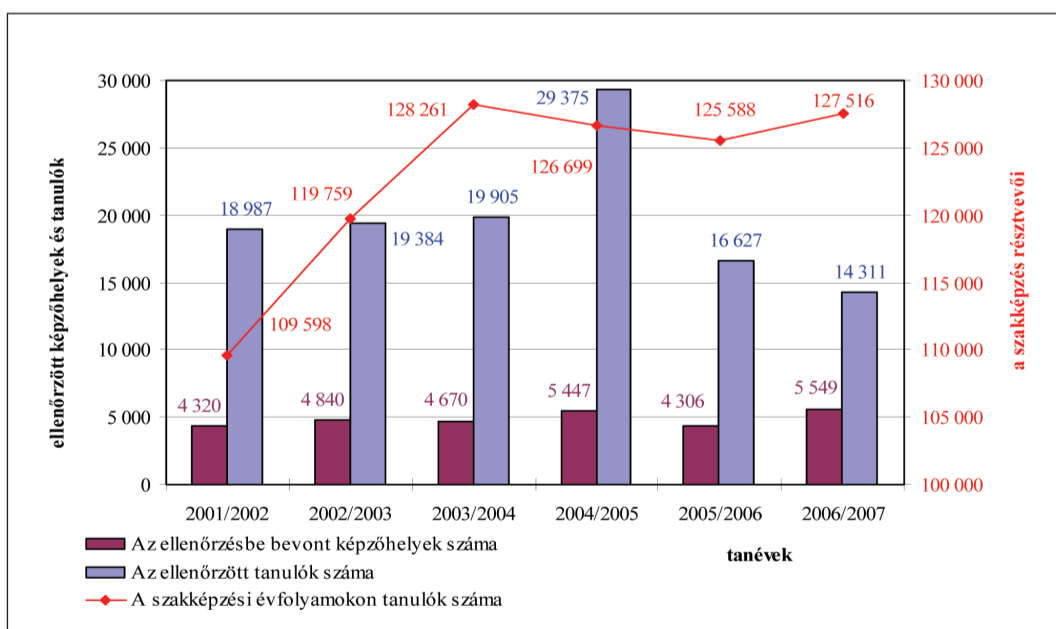
zés tapasztalatairól minden évben kiadvány készül területi és országos bontásban, melyhez területi kamaráinknál lehet térítésmentesen hozzájutni.

Az elmúlt időszakban számtalan olyan kamarai kezdeményezés kapott szabad utat, mely csökkentette a képzésben és főként a tanulószerveződéssel képző cégek terheit. Ilyen irányú törekvéseinkkel és folyamatos tanácsadással továbbra is célunk a szín-

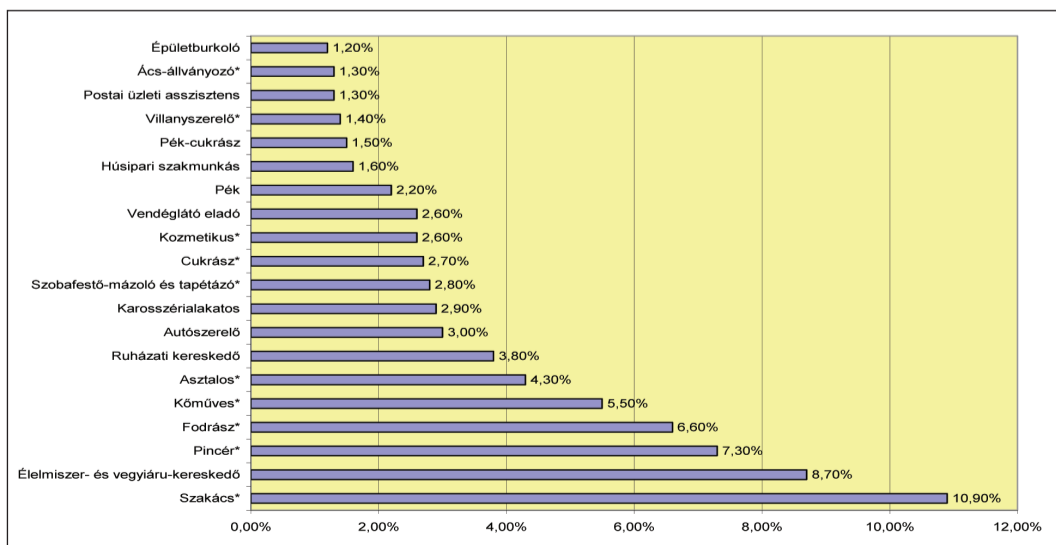
vonalas oktatást végzők támogatása, mert meggyőződésünk, hogy jól képzett, a munkaerőpiacon helytálló szakember kibocsátása csak gazdaságközeli képzés keretei közt lehetséges.

Az ellenőrzési rendszer nem önmagában értékelendő, igazi értéke abban rejlik, hogy a szakképzési problémákat gyakorlati oldalról tárja fel, és azok megoldásához megalapozott információkat nyújt.

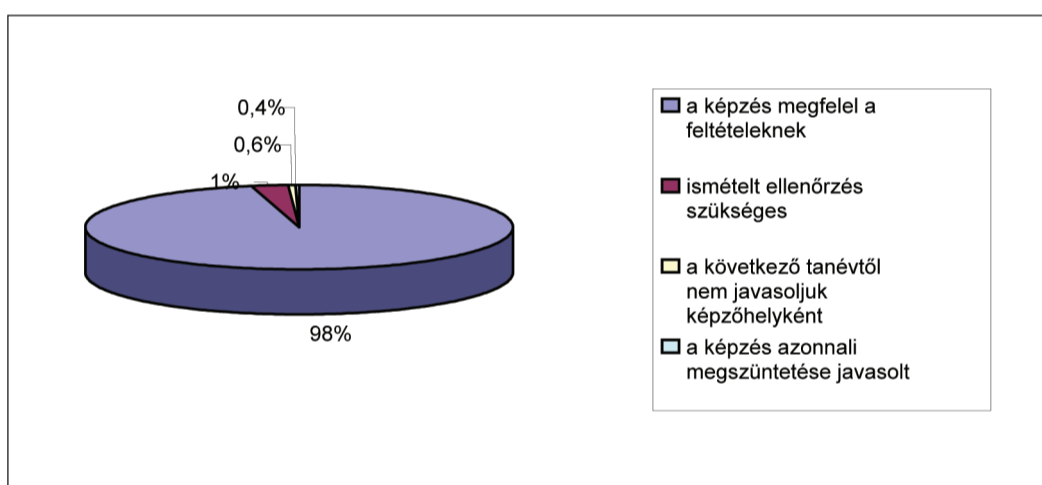
1. ábra. Az ellenőrzési adatok trendje

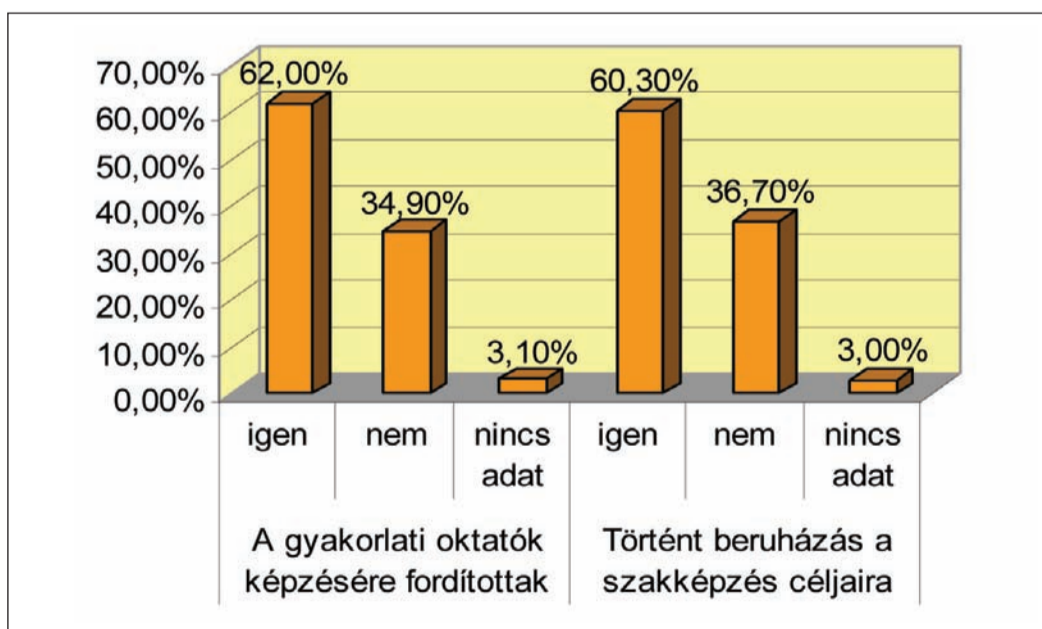
2. ábra. A „legnépesebb” ellenőrzött szakképzések

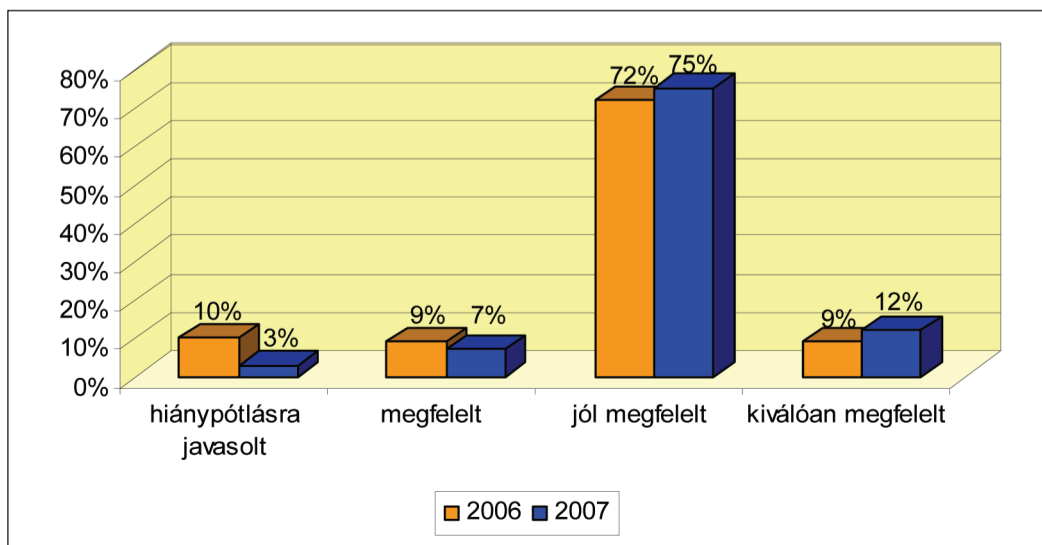
4. ábra. Az ellenőrzések eredménye

5. ábra. Közvetett befolyásoló tényezők

6. ábra. Akkreditációk eredménye

ELMŰ és ÉMÁSZ Nyrt.

Áramszolgáltatói szemlélet

A Budapesti Elektromos Művek Nyrt.-ből (ELMŰ Nyrt.) és az Észak-magyarországi Áramszolgáltató Nyrt.-ből álló társaságcsoportnak jelenleg összesen 71 tanuló szerződéses villanyszerelő tanulója van. Az ELMŰ e célra évente 27 millió forintot, míg az ÉMÁSZ 25 millió forintot áldoz, profiljükből adódóan csak villanyszerelő szakmunkásokat képeznek.

Strbik László

Az ELMŰ Oktatási Központja folyamatosan hirdet felvételt a villanyszerelő-szakma iránt érdeklődő, 10. osztályt sikeresen elvégzett, egészségileg alkalmas fiatalok számára. A felvett jelentkezők iskolaválasztását is meg tudják oldani. A szakmai (11–13. osztály) évfolyamokra tanuló szerződést kötnek, amelyben biztosítják a jelölt számára a szakmai gyakorlati képzés feltételeit.

– Az ELMŰ-nél jelenleg 37-en, míg az ÉMÁSZ-nál 34-en tanulják a szakma csínját-bínját – tudtuk meg Terényi Nándortól, az ELMŰ személyzetfejlesztési osztályvezetőjétől. Ebben az időszakban tanulók a tanulmányi eredményüktől nagy mértékben függő díjazásban részesülnek, amelynek kezdő összege – közepes tanulmányi eredmény esetén – a törvény szerint kötelezően előírt összeg duplája, azaz a minimálbér 30 százaléka.

A szakmai gyakorlati képzés jól felszerelt, újpesti tanműhelyekben folyik. Az utolsó

évek szakemberek felügyelete mellett megismerkednek az áramszolgáltatói villanyszerelői feladatokkal is.

Aki a villanyszerelés mellett dönt, változatos, szép szakmát választ magának – vallja Terényi Nándor. – Emellett sok újabb szakma elsajátításának lehetősége is megnyílik előtte, mint például a villamoshálózat-szerelő, kábelszerelő, többféle munkagépkészítő, érintésvédelmi felülvizsgáló, villámvédelmi felülvizsgáló, elektrotechnikai technikus. A hároméves szakmunkásképzés befejeztével a legjobbaknak biztos munkahelyet, jó fizetést és számos, bér nem kívüli juttatást kínálnak. Az osztályvezető elmondta, a szakmunkásképzés kezdetei az ELMŰ-nél az 1950-es évektől nyúlnak vissza, azóta foglalkoznak diákokkal. A tanuló szerződés intézményét 2000-ben vezették be, az ELMŰ az elmúlt nyolc évben összesen 165 tanulóval, míg az ÉMÁSZ 184 fővel kötött szerződést. Így a szakképzési hozzájárulást a számukra legjobb célra használják fel.

Terényi Nándor fontosnak

A több mint egy évszázada működő ELMŰ még az Osztrák–Magyar Monarchia időszakában jött létre, és a történelem viharait túlélve lényegében ma is az eredeti tevékenységét folytatja: különböző típusú fogyasztókat lát el villamos energiával.

Az ELMŰ jelenlegi korszaka 1995-ben kezdődött, és fő jellemzője, hogy a részvények többsége külföldi szakmai befektetők tulajdonában van. A villamosenergia-piac átalakulására felkészülve 2000 júniusától a társaság szorosabb együttműködést alakított ki az Észak-magyarországi Áramszolgáltató Nyrt.-vel. 2007 januárjában – a törvényi előírásoknak megfelelően – lezajlott a társaság kereskedelmi és hálózati tevékenységének szervezeti és jogi szétválasztása.

Terényi Nándor, az ELMŰ személyzetfejlesztési osztályvezetője

tartja, hogy a szakmai ismeretek megszerzése mellett a tanuló áramszolgáltatói szemléletet is szereznek. A legjobbak közülük a villanyszerelő szakmunkástanáppótlás bázisát adják.

Az osztályvezető szerint a tanuló szerződés rendszere működőképes, ám néhány elemében lehetne javítani, jobbítani a szisztémát. Példaként említette, hogy a szakképzési törvény nem rendelkezik például arról, hogy a sikertelenül teljesített félév után mi történjen a tanuló díjával, csökkenthető-e, vagy meg kell adni az előző félévi összeget.

– Erről komoly viták voltak a kamarával – említette Terényi Nándor –, az ő álláspontjuk szerint a törvény szelleme alapján a díjazás nem csökkenthető, az ELMŰ pedig azt a véleményt képviseli, hogy nevelő ereje van annak, ha a díjazás mértéke arányos a tanuló tanulmányi eredményével. A sikeresség fogalmát is másként értelmeznék, mert nem tartja sikeresnek azt a tanulókat, aki például 3,8-as átlaggal a következő félévben 2,6 tizedet teljesít.

Danubius Hotels: Egyre nehezebb válogatni

Mérlegelik a tanuló szerződés előnyeit és hátrányait

A Danubius Hotels Nyrt. a korábbi tapasztalatok alapján csupán egy évre szerződött a tanulókkal, mert különben elég nehéz minőségi okokra hivatkozva elbocsátani a számukra problémás növendékeket. A 2007/2008-as tanévben felvett tanulók 80-85 százaléka megfelelt, a többiekkel pedig nem kötöttek új szerződést – tájékoztatott Panajotu Tanasziszné, a cég személyügyi és oktatási főmunkatársa.

Erdélyi T. László

– A Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) létrehozása megzavart bennünket azzal, hogy a legfontosabb öt budapesti szakiskolánk 2008 szeptemberétől egy tömbbe tömörült, amely a Gundel TISZK elnevezést kapta. A kilencvenes évektől Budapestben mindössze három szakiskola létezett, a szakács-, cukrász-, pincértanulók részére, így a gazdálkodó szervezetek könnyebben válogathattak a rendelkezésre álló tanulólétszámból. Jelenleg számos szakiskola tanítja a vendéglátás alapszakmáit, ezért jóval időigényesebb és nehezebb a kiválasztás – jellemzi a jelenlegi viszonyokat Panajotu Tanasziszné.

Azok a gazdálkodó szervezetek, amelyek eddig együttműködési megállapodás keretében foglalkoztattak tanulókat, befizetői voltak az NSZFI Alapkezelő Igazgatóságának, ezután viszont igen komoly összegben visszajelentésként lesznek.

A Danubius Hotels személyügyi és oktatási főmunkatársa hangsúlyozta, hogy nagyon jó a kapcsolatuk a kamarákkal, de a tanuló szerződés bevezetése megnehezítette a helyzetüket. Sokkal több lett az adminisztrációs kötelezettségük, hiszen évközben is szűnnek meg, illetve kötöttek szerződések.

Úgy vélem, hogy az iskolának

és a kamarának kellene a szakképzést koordinálnia, nem a gazdálkodó szervezetnek és a kamarának. Azt is nehezményezte, hogy az együttműködési megállapodás keretében foglalkoztatott tanulóknál csak a kötelező nyári gyakorlat díját lehetett levonni a szakképzési hozzájárulási kötelezettségéből, az évközi gyakorlat idejére fizetett pénzbeni díjazást nem. A módosított szakképzési törvény alapján kötelezően bevezetett tanuló szerződés a gazdálkodó szervezetek részére azt eredményezi, hogy már nem lesz elegendő anyagi bázisuk a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére a munkatársak szakmai és vezetői továbbképzési elszámolására, illetve nem lesz módjuk más intézmények (iskolák, főiskolák) fejlesztési támoga-

Terítési gyakorlat a Danubiusban

tására, közben pedig a tanulólétszám nem változik.

A Danubiusnál ezért jelentősen csökkenteni kellett a külső cégek által tartott tréningeket. Ugyanakkor a belső szakmai képzésekre továbbra is nagy hangsúlyt helyezünk – mondta Panajotu Tanasziszné, majd hozzátette: mind a 23 szállodájuk akkreditáltta magát, a Danubius Hotels az egyik legtöbb szakmunkástanulót foglalkoztató cég. A náluk végzett növendékek közül évente négyet-ötöt vesznek fel (ez a végzős tanulólétszám, kevesebb mint egy százalék), ez a tanuló szerződés bevezetésével sem változott. Sopronban is van saját, a Danubius által létrehozott alapítványi szakmunkásképző iskolájuk, s évente megrendezik a többnapos Danubius Országos Szakmunkástanulóversenyt.

A főmunkatárs elismeri, hogy a tanuló számára a tanuló szerződés előnyös, mert a szolgáltatási idejükbe beszámítják a szakképzésben eltöltött éveket, és társadalombiztosításban is részesülnek.

Katona Imre soproni ácsmester

A mesterség ázsiója

Az egyéni vállalkozó Katona Imre soproni ács-állványozó mester nyolc szakmunkást foglalkoztat, ebből két-két olyan fiatal szakembert, akik 2006/2007-ben, illetve 2007/2008-ban tanuló szerződéssel nála sajátították el a szakma gyakorlati feltételeit.

S. L.

Az országos elismert szakember az ács-állványozó szakma Országos Mestervizsga-bizottságának elnöke, és a soproni kézműves kamara szakértője. Katona Imre szerint a mestervizsgátatásnak még van ázsiója Magyarországon, és a megbízók igenis értékelik, ha a házukon dolgozó építőipari munkás igazoltan is a szakmája mestere. Ez a szigorú vizsgakövetelmények és a feltételek miatt garanciája a magas szintű minőségi munkavégzésnek.

Katona Imre a helyi Handler Nándor Szakközépiskola végzősei közül választotta ki az ácsokat, akikkel tanuló szerződést kötött. Azért esett a választása erre az iskolára, mert a mester korábban húsz évig volt ács szakoktatója a tanintézménynek, így meggyőződhetett az ott folyó magas szintű elméleti képzésről.

A mester szerint feltétlenül megéri a munkaadónak tanuló szerződést kötni, mert így biztosítva van a szakmunkástanáppótlás. Rádásul ő választhatja ki a legalkalmasabbnak tartott fiatalot, akivel tanuló szerződést köt. Másrészt a fiataloknak is érdemes tanuló szerződést kötniük, mert a 15-20 ezer forint körüli ösztöndíj összege komoly vonzerő lehet. Emellett a tanuló munkaruhát és közlekedési költségtérítést is kapnak. Katona Imre megjegyzi, hogy van Sopron környékéről bejáró tanu-

lója is, akit ő személyesen autóval vár a pályaudvarnál, és szállítja a munkaterületre. Emellett az ácsmester még 13. havi ösztöndíjat is ad tanulóinak.

– Nem mindegy ugyanis, hogy valakit zsákbamacska módjára alkalmaznak, és néhány hét után kiderül róla, hogy szorgalmas, szépen dolgozik, ért a szakmához, vagy nem, és akkor újra lehet keresgélni a munkaerőt. A tanuló szerződéssel lehetőségem van – kisebb anyagi felelősségvállalás mellett – kipróbálni, megmérni, mit tud a fiatal, és ha bírja a követelményeimet, akkor egy kész, alkalmazkodni tudó szakembert kapok – hangsúlyozta.

Katona Imre úgy véli, hogy a tanuló szerződés rendszerének mindenképpen van jövője. Persze lehetne rajta javítani – tette hozzá. Szerinte ugyanis az építőipari szakmák tanulói, így az ácsok is, télen, novembertől február végéig – csak elméletileg kellene képezni. Az építőipar idényjellege miatt a legfontosabb munkákat általában kora tavasztól késő ősziig lehet elvégezni. Logikus lenne a tanuló gyakorlati képzését is erre az időszakra tenni, hiszen a mester negyven évvel ezelőtti tanulmányai során is ezt a szisztémát alkalmazta a szakmunkásképző iskolákban.

A szakember elmondta: naptára egy évre előre be van táblázva megbízásokkal, ezek elsősorban családi házakra szólnak, de jelentős egyházi megrendelések is vannak, templomok, istentiszteleti helyek ácsmunkáira.

Vas megye: Tanuló szerződéssel a versenyképesség megőrzéséért

A tanácsadói rendszer működése a szakképzés valódi sikertörténetévé vált

Három esztendő alatt több mint 60 százalékkal emelkedett a tanuló szerződés száma Vas megyében, s az elmúlt tanévben 317 gazdálkodó szervezet 384 képzőhelyén 1191 diák lehetett részese e mindkét fél számára számtalan előnyt garantáló rendszernek. Folyamatosan növekszik tehát azoknak a fiataloknak az aránya, akik munkahelyi körülmények között ismerkedhetnek választott szakmájukkal.

Bódisz Mária

A tanuló szerződés intézménye a szakmunkástanáppótlási igények kielégítésében, valamint a gyakorlati képzések színvonalasabbá tételében a leghatékonyabb eszköznek számít. Sőt az e körbe bevont pályakezdeők elhelyezkedési esélyei is jobbak társaiknál – összegezte tapasztalatait Kiss Sándor, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (VMKIK) főtisztára. Arra is rámutatott, hogy a diákok szülei számára vonzó, hogy gyermekeik rendszeres juttatásokban, sokrétű jogokban részesüljenek, illetőleg bekerüljenek a foglalkoztatási és társadalombiztosítási rendszerekbe.

A vasi kamara különösképpen a régióban megjelent hiányszakmákra a jelenlegének feloldásáért igyekszik „térítő” munkát végezni, hogy az egyes munkafeltételek körül kialakult tévhitet eloszlatva rádobbentse a fiatalokat arra, hogy a gazdasági kereslet és személyes jövőjük elvárásai összhangban állnak egymással. A struktúrában azonban az alapokhoz szükséges visszamenni, ahhoz, hogy a megkezdett folyamatok a szakmunka megbízásokkal, ezek elsősorban családi házakra szólnak, de jelentős egyházi megrendelések is vannak, templomok, istentiszteleti helyek ácsmunkáira.

főtisztára. Tavaly szeptemberben, a kamara gondozásába átkerült szakmákban az érintett 2045 vasi diák közül 718-nak adatott meg a vállalati gyakorlati képzés lehetősége. A tanuló szerződések toplisztáját az asztalosszakma vezette, majd a leendő élelmiszer- és vegyiárkereskedők, a szakácsok, a kőművesek és a pincérek száma magasott ki a negyvenegyet szakképzés felé fordított mezőnyben. A sorrendet tovább vizsgálva kiderült, hogy a nyugati határszéli térségekben sok család az építőipar és a szolgáltatás felé próbálta terelni gyermekét. Legkevesebb vonzóan pedig a kereskedelmi vagy vendéglátó technikus, a varromunkás, az ABC-eladó és a fényképezőszakmák bizonyultak.

Héger István, a vasi kamara szakképzési vezetője szerint a tanulólétszám általános csökkenése, az elméleti és gyakorlati képzési idő aránytalansága, a diákok TISZK szervezeteken belüli foglalkoztatásának módja, valamint a most bevezetett modulrendszerű oktatás hátráltatja a tanuló szerződések számának jelentősebb gyarapodását. Ugyanakkor a statisztikai adatok azt igazolják, hogy a koordinált ellátó kamarai tanácsadói rendszer működése Vas megyében sikertörténetnek tekinthető. A vállalkozások java részét már nem retentik el a rendszer adminisztrá-

ciós terhei és elszámolási bonyolalmái, helyett a szerződés kötése kedv élenkülésének lehetünk tanúi.

Kovács Vince elnök, az MKIK alelnöke vezette arra a jelenségre hívta fel a figyelmet, hogy a megyében az olyan multinacionális leányvállalatok, mint az LuK Savaria Kft. vagy a BPW-Hungária Kft., szükségleteik kielégítése érdekében saját tanműhelyek létesítésébe és a szakmunkások képzésébe fektettek be tökélet, mivel a hazai állapotok szabályozatlansága már versenyelőnytől veszélyeztet.

A szakképző intézmények ugyanis a normatív finanszírozás miatt ellenérdekeltek a duális képzésben, s a diákok iskolai tanműhelyekben tartását szorgalmazták. A feladatellátó szisztéma bevezetése, illetve a különböző szakmák oktatásában jelentkező eltérő infrastrukturális szükségletek figyelembevétele azonban változtatna a jelenlegi helyzeten.

A VMKIK, a kis lépésekben haladónak is örövendő, üdvözlő a további szakmacsoportok kamarai gondozásba kerülését, ahogy a cégek szakképzési törekvéseit is partnerként támogatja. E sorban a BPW-Hungária Kft. most szeptemberben beindított tanulóképzése követendő példaként szolgálhat.

A több mint százestendő BPW Bergische Achsen konzern berkeiben ugyanis már 1920-ban gyökerezett a szakmunkástanáppótlás cégen belüli oktatása. A németországi wiehli központban jelenleg 17 szakmában szerethetnek képzéseket a fiatalok. Európa legjelentősebb gépjármű-átvitel-tengely-gyártójának ma-

gyarországi leányvállalata, a szombathelyi BPW-Hungária Kft. pedig az idén szeptemberben, két hiányszakmát érintően vette kezébe sorsának irányítását, hiszen az elmúlt években kiderült, hogy sem hazánkban, sem a Kárpát-medencében nem lehetett fel elegendő számú fémipari megmunkáló szakember.

Ugyanakkor nem csupán a foglalkoztatási piaci anomáliák kérték a társaság e lépését. Novák Tibor humán erőforrás vezetőtől megtudtuk, hogy a cégcsoport által gyártott termékek iránti kiugró világpiacon kereslet minden területen óriási fejlesztéseket generál. Így a vállalat belső szerkezetének átforgalmazásával párhuzamosan a kvalifikált szakmunkások köre is bővíthető. S éppen abban az időszakban, amikor a gépipari szakemberek hiánya egész Közép-Európában lassan a vállalatok versenyképességének gátjává válik.

A leendő szakemberek gyakorlati képzése két helyszínen, a BPW saját oktatóbázisán, illetve a Savaria TISZK tanműhelyeiben zajlik. Öröndetes tény, hogy a diákok kétharmada érettségi követően választotta a biztos egzisztenciát kínáló szakmákat. A tanuló, illetőleg tanulmányi szerződések révén később pedig technikusokká is válhatnak, majd főiskolai vagy egyetemi kurzusokat szintén támogatni kívánja a BPW-Hungária Kft. Tanulásaik azonban szinte vég nélkülűk lesz, hiszen a társaságnál elhelyezkedve a szakmát nem adó, de a versenyképes működéshez nélkülözhetetlen belső képzések sorozatai várnak majd rájuk.

Eredményesebb az iskolarendszerű képzés Nagyobb eséllyel indulnak

Szécsényi István egyéni vállalkozó fodrázsmester szerint a tanulószereződés kedvező feltétele, hogy csak az iskolarendszer keretein belül köthető meg, és a kamara szigorú követelményeket támaszt a foglalkoztatóval szemben, például előírja az akkreditációt, így a növendékek minőségi képzésben részesülhetnek.

Erdélyi T. László

Kétféle megoldás létezik: az együttműködési megállapodás, amelyet a gyakorlati képzést folytatók az iskolával kötnek, valamint a tanulószereződés, amelyben a képzők a megyei kereskedelmi és iparkamarákkal szerződnek.

A kamara nagyon sok kötelezettséget ír elő a foglalkoztató számára, egyebek között a tanuló társadalombiztosítási közterheinek kifizetését, ám az adott évben a növendékre fordított összegeket az adóbevallás alapján a következő esztendőben kamatmentesen visszafizetik a képzőnek. A foglalkoztatót minősítik, és ha az előírt tárgyi és személyi feltételeknek megfelelő, akkreditációt szerez – sorolja a tanulószereződés néhány követelményét Szécsényi István. S mivel az Oktatási Minisztérium

által oktatási eszközök beszerzésére kiírt pályázatokon csak azok vehetnek részt, akik tanulószereződéseket kötöttek, voltaképpen bele is kényszerülnek ebbe a rendszerbe. A vállalkozó hozzáfűzi, hogy a kamara szerepe pozitív, tapasztalatai szerint minden felmerülő kérdésben korrekt választ ad a képzőhelynek és a tanulóknak. Az elismert fodrázsmester a hároméves naplói képzésben vesz részt, az iskolarendszer keretein belül. A fodrázsképzés első évében heti három nap elméleti és két nap gyakorlati oktatás folyik, a másodikban ez megfordul, a harmadik esztendőben pedig hetente egy napot vesz igénybe az elméleti, s négy napot a gyakorlati képzés.

Szécsényi István az oktatás legnagyobb problémáját abban látja, hogy a kilencvenes évek eleje óta, amikor megkezdődött az iskolarendszeren kívüli fel-

adott évben a növendékre fordított összegeket az adóbevallás alapján a következő esztendőben kamatmentesen visszafizetik a képzőnek. A foglalkoztatót minősítik, és ha az előírt tárgyi és személyi feltételeknek megfelelő, akkreditációt szerez – sorolja a tanulószereződés néhány követelményét Szécsényi István. S mivel az Oktatási Minisztérium

által oktatási eszközök beszerzésére kiírt pályázatokon csak azok vehetnek részt, akik tanulószereződéseket kötöttek, voltaképpen bele is kényszerülnek ebbe a rendszerbe. A vállalkozó hozzáfűzi, hogy a kamara szerepe pozitív, tapasztalatai szerint minden felmerülő kérdésben korrekt választ ad a képzőhelynek és a tanulóknak. Az elismert fodrázsmester a hároméves naplói képzésben vesz részt, az iskolarendszer keretein belül. A fodrázsképzés első évében heti három nap elméleti és két nap gyakorlati oktatás folyik, a másodikban ez megfordul, a harmadik esztendőben pedig hetente egy napot vesz igénybe az elméleti, s négy napot a gyakorlati képzés.

Szécsényi István az oktatás legnagyobb problémáját abban látja, hogy a kilencvenes évek eleje óta, amikor megkezdődött az iskolarendszeren kívüli fel-

A próbababun gyakorolnak a tanulók

nőtt szakoktatás, óriási a túlképzés. Emiatt nagyon magas a pályaelhagyók aránya is. S ez nemcsak a fodrázokra, hanem jó néhány más szakmára is jellemző. A hat-nyolc-tíz hónapos tanfolyamok kontrollja is sokkal enyhébb – néhány gazdasági formánál például csak bejelentési kötelezettséget írnak elő –, mint a három évet igénylő iskolarendszerű képzés. A szakember úgy véli, aki az iskolarendszerű képzést választja, sokkal nagyobb eséllyel marad meg a szakmájában.

A szakképzések terén előrelépést jelentene – javasolja –, ha a tanulószereződést a tanfolyami rendszerre is kiterjesztenék, hiszen akkor a szigorúbb kontroll is meglenne, s kiderülne, hogy az elméleti és gyakorlati képzésnek az iskolai rendszerhez képesti jóval alacsonyabb óraszámát mennyit ér, az alkalmatlan képzők pedig lemorzsolódnának.

Anton Kft., Zalaegerszeg Fontos a szakma iránti vonzódás és a kötődés

Bóbics Antal 1990-ben alapította meg az akkor kizárólag szerszámgépjáratással foglalkozó céget Zalaegerszegen. Az Anton Kft. tevékenységi köre 2002-től – a piaci igényeknek megfelelően – folyamatosan bővült, a vállalat jelenleg élen jár a műanyag fröccsöntő szerszámok tervezése és gyártása, a műanyagfröccsöntés és a speciális fémötvözetek megmunkálásának területén. A 2004-ben felépült csarnok és a Magyarország egyedülálló négykomponensű technológia kielégíti a piac igényeit. A jelenleg 264 aktív főállású dolgozót foglalkoztató cég meghatározó szerepet vállal a tanulószereződéses képzések területén is – tudtuk meg a cégtulajdonostól.

Bóbics Antal: A szakma elsajátításához biztosítjuk a feltételeket

Temesi Hilda

– Hány tanulóknak biztosítanak gyakorlati helyet és milyen szakmákban?

– Jelenleg 12 tanuló tölti gyakorlatát cégünkél, és nagyságrendileg ezt a létszámot tartjuk évente. Ám a kezdetekre nem ez volt a jellemző. A szerszámkészítő képzést Zalaegerszegen az 1990-es évek közepén felfüggesztették, amit mi – a Ganz Szakközépiskolával közösen – 2002-ben indítottunk újra. Az iskolával kötött megállapodásunk azóta úgy szól, hogy cégünk az induló tanulólétszám 50 százalékát fogadja. Az idei év szeptemberétől a gépi forgácsoló szakmában egy eddig nem alkalmazott konstrukcióban folytatjuk a képzést. Továbbra is az iskola tartja természetesen az elméleti oktatást, a gyakorlati időt az iskola tanműhelyében töltik a tanulók, a szakoktató azonban már a céggel van szerződéses jogviszonyban, illetve a tanműhely használatáért mi fizetjük a bérleti díjat.

– Milyen segítséget tudnak nyújtani a tanulóknak, hogy maximálisan elsajátíthassák a szakmát?

– A gyakorlati idő alatt a cégnél megtalálható technológiákat az első évben rotációs rendszerben próbálhatja ki mindenki, így eltölt egy vagy két hónapot az ott dolgozók mellett. Utána saját maga dönt arról, hogy a szakma melyik ágát akarja teljes mélységben elsajátítani, hol szeretne

a későbbiekben dolgozni. A tanulók szabadon választanak. Mindkét fél részéről akkor mondható sikeresnek a tanulási időszak, ha az iskola befejezése után foglalkoztatni is tudjuk őket.

– Mennyire vonzza a fiatalokat ez a szakma, és Önök mit tudnak tenni ennek érdekében?

– Vonzódás és kötődés nélkül egyetlen szakmát sem lehet elsajátítani. Éppen ezért az ismerkedés más játékosan történik üzemi munkánkban. Egy gyakorlat nem arról szól, hogy megerőltető fizikai munkát kell a tanulóknak végezniük. Olyan piacképes tudást kapnak az iskolában, amelyet bárhol, az országhatáron túl is használhatnak, és az anyagokat tekintve is tisztességes egzisztenciát biztosít. Ez az év lesz az első, amikor decemberben a Ganz munkatársaival közösen általános iskolákat keresünk fel, bemutatjuk a pályaválasztó gyerekeknek a reklámfilmünket, és akiknek felkelti az érdeklődését, szívesen látjuk őket üzemi látogatáson.

A szerszámkészítő-képzés új konstrukcióban

Mecsek Fűszert Zrt.: Legyen alapozó képzés A szakmai tudás olyan tőke, amire építeni lehet

A Mecsek Élelmiszer- és Vegyiáru Kereskedelmi Zrt. (Mecsek Fűszert) csaknem hat évtizedes sikeres múltja visszatekinthető vállalkozás. A felhalmozott tapasztalat és szakértelem révén folyamatos szereplőjévé vált Magyarország kereskedelmi életének, és elkötelezettje a szakképzésnek, mely a szakma jövőjének záloga – szögezte le Umheiser István gazdasági vezérigazgató-helyettes.

Andrássy Antal

A Mecsek Fűszert Zrt. stratégiai célja, hogy a kiszélesedett kereskedelmi tevékenységhez, a piaci műveletek irányításához és lebonyolításához minőségi munkaerő álljon rendelkezésre, melynek – a versenyképes feltételek biztosítása mellett – elsődleges eszköze a képzés, a szakképzés támogatása.

– Ennek jegyében hány tanuló foglalkoztatnak, milyen szakmákban, milyen feltételekkel?

– Társaságunk 1975 óta foglalkozik kereskedőtanuló-képzéssel, a cégvezetés ugyanis tudatában van annak, hogy a szervezet eredményeinek meghatározó tényezője a munkáját szakszerűen végző, felkészült munkaerő. A dolgozók által megszerzett tudás, tapasztalat olyan tőke, amelyre a cég működése során biztonságosan lehet és kell alapozni. A Mecsek Fűszert Zrt. a felnőttképzés mellett nagy hangsúlyt fektet a kiskereskedelmi hálózatban az utánpótlás biztosítására. Főál-

Umheiser István: Valamennyi áruházunk rendelkezik akkreditációval

lásban foglalkoztatunk oktatási vezetőket, aki több évtizede tevékenykedik ezen a területen. A szakképzéssel kapcsolatos bizottságok munkájában szaktanácsadóként tevékenykedik a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara (PBKIK), a Térségi Integrált Szakképző Központ, valamint az AFEOSZ.

– Milyen tapasztalataik vannak a tanulószereződés rendszer bevezetésében?

– Mi kezdettől fogva vállaltuk, pedig a beindítása igen nagy ellenállásba ütközött a kis- és nagyvállalkozások körében egyaránt. Nemcsak a társaságokra háruló költségek, hanem a lényegesen megnövekedett adminisztrációs terhek miatt is. Ezzel egyidejűleg érezte hatását az oktatási reform is, a 2 + 2 éves szakképzés, amely a gazdaság elvárásainak nem felelt meg. Az oktatási reformot követő negatív tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok nem elsősorban szakmát akarnak tanulni, hanem inkább a továbbtanulást választják.

Ezt igazolja, hogy a szakképzésbe 80 százalékban valamilyen szempontból hátrányos helyzetű – csonka család, munkanélküli szülők, nagycsalád – diákok kerülnek be. E területen a pályaválasztás sok esetben valamilyen kényszer hatására történik. Nálunk – azaz társaságunk 57 kijelölt ABC-áruházában – évente átlagosan 125 kereskedőtanuló tanulja meg a szakmát. Ezek az egységek – Pécs, Szigetvár, Szekszárd, Marcali, Tapolca Kiskunfélegyháza, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Mór, Tataháza, Környe stb. városokban – kilenc megye területén, meglehetősen szétszórtnak találhatók. A diákok 30 oktatási intézmény tanulói, az iskolákkal a cég mindennapos, érdemi kapcsolat alá-

kított ki. A szerződéses kötéseknél a helyileg illetékes kereskedelmi és iparkamarák szakképzési referensei nyújtanak segítséget. A tanulószereződés gyakorlatilag a munkaszerződéssel egyenértékű, hatására máris csökkent a fluktuáció.

– Miként segítik a fiatalokat szakmájuk elsajátításában?

– Egységünk vezetői, helyettesei, gyakorlati oktatói és dolgozói nagy türelemmel, odafigyeléssel igyekeznek a tanulókkal megszerettetni a kereskedelmi munkát. Ehhez segítséget adunk a tanév elején, az egységbe kiküldött oktatási segédanyagcsomaggal is. Az aktuális tudnivalókról, változásokról elektronikus úton folyamatosan tájékoztatjuk a fiatalokat, lehetőségük van a szakmai visszajelzésre is. Emellett diákjaink számára természetesen biztosítjuk a gyakorlati képzés személyi, tárgyi feltételeit. Valamennyi áruházunk rendelkezik kamarai akkreditációval. Kereskedő kollégáim a rájuk bízott tanulókat lelkiismeretesen tanítják a szakmánk rejtelseire. Ennek elismerése, hogy évente 10-12 fő tanuló vesz részt a Szakma Kiváló Tanulója Versenyen. Szakmai munkájuk értékeléséért minden évben kamarai elismerésben, kitüntetésben részesül egy-egy munkatársunk. A szakképzés területén végzett munkáért az idén én is átvehettem egy megtisztelő kitüntetést a PBKIK-tól.

– Milyen gondokkal kell szembesünnük?

– A szakképzési rendszer hibájának tartjuk az elméleti és a gyakorlati oktatás 60 : 40 százalékos arányát. Szakképző intézményként változó a gyakorlati munkanapok száma, ami a helyi oktatási programtól függ. Javasoltuk, hogy már a 10. osztályban legyen alap-

A szakképzés egyik helyszíne a környei Maci Coop

zó képzés. Minőségi, szakmáját szerető, lelkiismeretes szakemberek neveléséhez időt kell biztosítani. A másik említésre méltó tapasztalatunk, hogy a „szakképzési hozzájárulás” elszámolásánál a nagy létszámú tanuló foglalkoztató cégek nincsenek kellően ösztönözve. A nagy tanulói létszám

elszámolása után ugyanis már nincs mód a „szakképzés” terhére a dolgozókat képezni. Úgy gondoljuk, hogy a mai tanulóképzés a szakma jövőjének záloga. A Mecsek Fűszert Zrt. éppen ezért továbbra is kiemelt szerepet szán a tanulóképzésnek, valamint a felnőttképzés ösztönzésének.

A Mecsek Fűszert székhelye és központja Pécs, áruházai, nagykereskedelmi raktárjai, hűtőházai megtalálhatók – Vas és Győr-Moson-Sopron megye kivételével – az egész Dunántúlon, az Alföldön, valamint Budapesten is. Az 1949-es megalakulás óta több átalakulást, átszervezést megélt a vállalat, a hagyományos nagykereskedelmi cégből több lábon álló korszerű kereskedelmi vállalkozássá fejlődött, melynek értékmérője, hogy folyamatosan az országos Top 200 szereplője. A társaságot 1994-ben privatizálták, ennek során az árszék és a cég dolgozói által alkotott konzorcium nyerte el a többségi tulajdont. A szövetkezeti tulajdonlás vezetett el odáig, hogy a Mecsek Fűszert az országos Coop-csoport egyik megalakítója és aktív szereplője. Jelenleg a többségi tulajdonos a szintén a Coop rendszerben tevékenykedő Nyírzem Zrt. A Coop rendszerre építve a cég stratégiájában a lakóhelyközeli, emberléptékű, színvonalas kereskedelem, a friss áruk napi kínálata a meghatározó. A hangsúly a minőségen van, melyet a nagykereskedelmi ISO minősítése és az élelmiszer-biztonsági követelményeknek való megfelelés is garantál. Az elmúlt évtized rengeteg változása a humán területen is érezte hatását. Míg 1995-ben a társaság átlagos létszáma 759 volt, 2008-ban már mintegy 1400 dolgozót foglalkoztat.

Audi Hungária Kft.: Duális szakképzés Integrált tanulószigeteken gyakorolnak a képzőhelyeken

Már a cég győri letelepedésekor számításhoz vettük a helyi szakképzési lehetőségeket, és 2001-től folyik az úgynevezett duális szakképzés, amelyet a Lukács Sándor iskolával való sítünk meg – tájékoztatta lapunkat Czehmeister Mónika, az Audi Hungária Kft. kommunikációs munkatársa.

Kiss Géza

A győri helyszínvizsgálásnál az is komoly szerepet játszott, hogy itt megfelelő szakember-utánpótlást biztosíthatunk a bővülő termeléshez. A kapcsolat szinte azonnal létre is jött a kiszemelt iskolákkal. Először motorokat, mérőeszközöket adtunk a képzőhelyeknek annak érdekében, hogy a tanulók kézzelfogható módon, a napi, élő gyakorlattal ismerkedhessenek meg, majd ennek továbbfejlesztése az úgynevezett duális szakképzés. Ennek lényege – magyarázta Czehmeister Mónika –, hogy naprakész, azonnal alkalmazható skatundához juttatjuk a fiatalokat.

A képzési szerkezetet, módszereket közösen dolgozták ki az iskolával. A tanulók az elméleti tudnivalókat az iskolában, a gyakorlati ismereteket – üzemi körülmények között – az Audi-ban sajátítják el.

Az iskolapadból a szerelőműhelybe

Nem egy-egy gyakorlati órán vesznek csak részt, hanem hetekig, hónapokig bekapcsolódnak a termelési folyamatba a kiépített, gyártásba integrált tanulószigeteken. Egy-egy turnusban 70-80 diák vesz részt. A kommunikációs vezető elmondta, hogy igyekeznek mielőbb magukhoz szoktatni a tehetséges, érdeklődő diákokat, s tapasztalataik szerint a legjobb ösztönző az, hogy a jól teljesítők útja egyenes. Többségüknek első munkahelye az Audi lesz, lett. Ma már több száz olyan munkatársat foglalkoztatnak, akik egyenesen, az iskolapadból kerültek az autógyári óriáshoz.

A paletán valamennyi, az autó-, motorgyártásban szükséges szakma megtalálható, s az együttműködésnek köszönhetően még az Országos Szakképzési Jegyzék is bővült, hiszen közösen fogadtatták el az autógyártó szakmát, de újra felélesztették a szerszámkészítő szakmát is. Ez

A diákok hónapokig bekapcsolódnak a termelési folyamatba

természetesen pénz is igényel: a szakképzési alap révén évente mintegy százmillió forint kerül az Auditól az oktatási rendszerbe.

A cég bekapcsolódott az iskolai tanműhelyek felszerelésébe, s eszközökkel, gépekkel járul hozzá az oktatás sikeréhez. A főpartner mellett a helyi Bercsényi, Jedlik és Pattantyús Iskola is részesül a forráslehetőségből – tájékoztatta Czehmeister Mónika.

Nagyon jó kapcsolata van a cégnek a felsőoktatással is – hangsúlyozta. A győri Széchenyi Egyetemmel a legszorosabb az együttműködés – ahol német tanészkezetővel éppen most indult az általuk alapított a Belső égésű motorok Tanszék –, de kiemelt partnerük a budapesti Corvinus Egyetem is. Évente mintegy háromezren pályáznak a hazai felsőoktatásból audis gyakorlatra, és megközelítően 400 hallgatót fogadnak a cég győri leányvállalatánál. Ők legalább hat hetet töltenek náluk – természetesen fizetéssel –, s közülük többekkel kötnek a későbbiekben állandó munkaszerződést is.

Rába Nyrt.: Gyakorlatközpontú szakképzés Győrben Saját nevelésű szakemberek

Munkaerő-keresleti piac alakult ki Győrben, a minőségi szakember egyre nagyobb érték. Ugyanakkor tudjuk, a mi felelősségünk is, hogy az iskolapadból kikerülő fiatalok mennyiben képesek megfelelni a követelményeknek, naprakész-e a tudásuk, milyen a hozzáállásuk? A „jó alapanyagot” létre kell hozni – de meg is kell tartani. Ennek érdekében a cég szakképzési stratégiája alaposan átalakult – tudtuk meg Vissi Ferenctől, a Rába Nyrt. humánigazgatójától.

K. G.

Egykor a győri Rábában dolgozott a fél város, s természetesen ott szereztek gyakorlati tudást is a fiatalok. Ez azonban már a múlté, hiszen nem elég immár azt mondani a szakmunkásképzőbe jelentkező gyerekeknek, hogy „gyertek, aztán majd meglátjuk”, hanem részt kell vállalni a szakképzési rendszer formálásában is. Mэгhöz az érdekben, hogy a képzés sokkal jobb legyen, alkalmazkodjon az aktuális kihívásokhoz. Vissi Ferenc elmondta, hogy

gyakorlatilag a cég által igényelt minden szakterületre kiterjed a figyelmük. Több győri szakképzővel is szoros kapcsolat alakult ki. A Lukács, a Jedlik és a Pattantyús szakközépiskola diákjai közül sokan járnak hozzájuk gyakorlatra, de már a képzés elején válogatnak közülük. A kiszemelt fiatalokkal szerződést kötnek, és néhány évig részt vesznek a tanulmányaik finanszírozásában. Természetesen ennek fejében nekik is vállalniuk kell, hogy egy-két esztendőig a cégnél maradnak.

– Ez fontos feltétel, hiszen a társaság munkaerő-utánpótlását

közép- és hosszú távon rájuk építjük – hangsúlyozta Vissi Ferenc. A szezonális felfutások alkalmával mi is hirdetésünk, bérelünk is munkásokat, de a célunk az, hogy a nálunk nevelődött szakmunkásokkal töltsük fel a létszámkereteket, és ne szívja el őket a piac, legalább a hetven százalékukat itt tarthassuk. Ezek a tanulók ugyanis már bárhol megállnak a helyüket. Most érkezett például a Jedlik szakközépiskolából 14 fiatal, akik nyelveket tudnak és ambíciózusak – mondja a humán erőforrás-vezető.

A minőségi változás a szak-képzők újfajta hozzáállásának is köszönhető. Ma már a legtermészetesebb, hogy akkor indítanak kovácsosztályt, ha azt a Rába igényli. Nem számít, hogy egyébként lassan húsz éve „leálltak” e szakma képzésével. A partnerséget természetesen díjazza is a cég, részben azzal, hogy a szakképzési alapról finanszírozza a képzést, részben pedig eseti támogatásokkal.

A szakmai képzés nem áll meg középkorú szinten, hiszen a Rába aktív kapcsolatokat ápol a győri egyetemmel, de a miskolci és a dunaujvárosi felsőoktatási intézményekkel is. Évtizedes múltja van a Praktikum Programnak, amelynek révén a gyakorlati memóképzést újították meg. A cég itt is él a szerződéses támogatás lehetőségével, sőt az előírt ösztöndíj akár többszöröse is megkaphatja az a hallgató, aki jól teljesít. Kiválasztják a tehetséges diákokat, mert tudják, rajtuk múlnak a Rába további sikerei.

A minőségi szakember egyre nagyobb érték

ISD Dunaferr Zrt.: Több száz fiatal tanulószerezéssel Kiemelt szerepben az utánpótlás

Tizennégy szakmában jelenleg kerekén 300 fiatalot foglalkoztat tanulószerezéssel az ISD Dunaferr Zrt. A cél egyrészt az utánpótlás, hogy a cégnél folyó fejlesztésekhez, beruházásokhoz legyen elegendő szakember, másrészt nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a kohászattal kapcsolatos képzések hazánkban semmiképpen se szakadjanak meg. Minderről Mádlné dr. Maár Iлона humán erőforrás-fejlesztési igazgatóval beszélgettünk.

Andrássy Antal

– Napjainkban a nagyvállalatok gazdálkodása meglehetősen ellentmondásos. Mi a helyzet Önöknél?

– Örömmel mondhatom: az ISD Dunaferr kiegyensúlyozott gazdálkodást folytat. A privatizáció óta eltelt időszakban saját tőkéje mintegy ötszörösére növekedett. A társaság évről évre javuló eredményeket ért el, különösen az utolsó időszakban produkált jelentős fejlődést, változatlanul fontos vállalkozása a magyar gazdaságnak, iparüzési adója például Dunaujváros költségvetésének 20-25 százalékát adja. A legutóbbi, 2007-es évben elért 40,5 milliárd forint adózás előtti eredmény a cégcsoport fennállásának legjobb árbevétel-arányos adózás előtti eredménye.

– Hány tanuló foglalkoztatnak, milyen szakmákban, milyen feltételekkel?

– A cégcsoport foglalkoztatásával kapcsolatos döntéseiben kiemelt szerepet tölt be a szakmai utánpótlás biztosítása, mivel a folyamatos beruházások, fejlesztések is igénylik a legkorszerűbb tudást. Emellett a cégcsoportnál zajló nyugdíjazások miatt is szükség van az utánpótlásra. Már az elmúlt évtizedben is jelentős erőfeszítéseket tettünk azért, hogy a kohászattal kapcsolatos képzések megmaradjanak Magyarországon, mind az iskolarendszerű képzések – szakmunkásképzés, szakközépiskolai képzés, főiskola, egyetemi, illetve meghonosodjanak a bolognai folyamatnak megfelelő új struktúrák alapján folyó képzések. Aktívan rész vettünk az OKJ megújításában, a meglezemi szakmák tananyagainak kidolgozásában, a vizsgáztatási rendszer kialakításában, a technikusképzés szakmai követelményszintjének kidolgozásában. A törvényi változások miatt sokkal szorosabb együttműködést alakítottunk ki a Dunaujvárosi

Kereskedelmi és Iparkamarával, mint ami eddig jellemző volt, és szükséges is lesz a folyamatosság további munka. Jelenleg az ISD Dunaferr Zrt. 300 tanuló foglalkoztat tanulószerezéssel 14 automatikai műszerész, automatizálási technikus, épületgépész technikus, erősáramú elektro-technikus, fémforgácsoló, géplakatos, hegesztő, mechatronikai technikus, olvasztár, szerkezetlakatos, villanyszerelő, vízvezeték- és központifűtés-szerelő, anyag-, illetve gépésztechnikus szakmákban. A tanulóknak a tanulószerezés keretében a tanulóberén felül a következőket biztosítjuk: kedvezményes étkezés, tisztálkodási eszközök, munkaruha, védőeszköz, valamint felelősségbiztosítás a gyakorlati képzési időre.

– Milyen tapasztalatokra tehetnek szert a képzésükkel kapcsolatosan?

– A korábbi ösztöndíjas rendszerhez képest a tanulószerezéshez kötött tanulóber ösztönző hatású. Az ISD Dunaferr Zrt.-nél tanulmányi eredménytől függetlenül a tanulók számára kifizetett összegek, ami serkenti a fiatalokat. Azt tapasztaljuk, hogy a kamara által hiányszakmának minősített szakmákra (például hegesztő) indokolatla-

nul nagy számban jelentkeznek, mert itt magasabb a tanulóber, ugyanakkor a cégcsoport számára komoly munkaerőhiányt jelentő szakmákat (olvasztár, acélhengerész, elektrikus) sajnos nem sorolták a hiányszakmák közé, így jelentős erőfeszítéseket igényel e szakmák képzésének beindítása. Ezért ismételtlen kezdeményezni fogjuk a kamaránál a hiányszakmák felülvizsgálatát.

– Miként segítik a fiatalokat a szakmájuk elsajátításában?

– Az ISD Dunaferr Zrt. által működtetett tanműhely országos szinten is kiemelkedő eszközállománnyal rendelkezik több szakmacsoportban (hegesztés, forgácsolás, pneumatika, hidraulika). A korszerű gépek és a realitás ipari környezetnek megfelelően berendezett tanműhely megfelelő és hiteles hátteret ad a gyakorlati képzésnek, mindegyik kialakítottuk a cégen belül a tanulók gyakorlati képzésének mechanizmusát is.

– Milyen gondokkal kell szembenéznük?

– A törvényi előírások szerint, a nyár elején előszerződést kellene kötni a tanulókkal, ez azonban nehézségeket okoz, hiszen teljeskörűen csak szeptember elejére-közepére derül ki pontosan, hogy kik kerülnek be az iskolarendszerű oktatásba és így a gyakorlati képzésbe. Annak érdekében, hogy a cégcsoport szakember-utánpótlása biztosított legyen, a tanulószerezések mellett mi a hiányszakmákban még tanulmányi szerződéseket is kötünk.

Átfogó beruházási program

Az ISD Dunaferr több mint fél évszázada, a dunaujvárosi acélgépgyártás kezdete óta meghatározó szerepet tölt be Magyarország gazdasági életében. Négy esztendeje a Donbass Ipari Szövetség (ISD) Korporáció tagjaként egy technológiájában, kapacitási volumenében, szervezeti-irányítási struktúrájában megújuló társaságként tevékenykedik. Az ISD Korporáció átfogó stratégiájának részeként valamennyi tagvállalatánál, így az ISD Dunaferr Zrt.-nél is kiemelt fejlesztéseket hajt végre, átfogó beruházási programot valósít meg 2006–2012 között, amely jelentős technológiai és környezetvédelmi beruházásokat foglal magába. Az ISD Dunaferr beruházásra fordított teljes összege – az acélgépgyártás, a meleg-, a hideghengerelés és bevonatolás, valamint a környezetvédelem területét figyelembe véve – a 2010-ig terjedő időszakban összességében meghaladja az 550 millió eurót, azaz mintegy 137 milliárd forintot. A 2012-ig terjedő terminus ezt a beruházási összeget jelentősen meg is haladhatja.

Toyota Motor Hungary Kft.: T-TEP program A társadalmi szerepvállalás része

A Toyota Technical Education Program nem a klasszikus értelemben vett tanulószerezés, a diákokat a Toyota nem köti magához kötelező jelleggel. A program sokkal inkább a Toyota társadalmi szerepvállalásának része, a jövő nemzedék kiváló autószerelőinek érdekében – mondta el Békássy Csaba, a Toyota Motor Hungary Kft. műszaki oktatója.

Strbik László

A Toyota T-TEP program az egész világra kiterjed. Minden földrészben, ahol a Toyota jelen van, támogat bizonyos szakképző intézményeket. Ezeket hívjuk T-TEP iskoláknak – magyarázta Békássy Csaba. Hazánkban jelenleg a Toyota támogatásával egy ilyen szakközépiskola működik, a budapesti Fáy András Szakközépiskola. A támogatás konkrétan egyrészt évente átadott tárgyi eszközöket jelent, így oktatási segédanyagokat, szimulátorokat, motorokat, sebességváltókat, rendszertesztet, egyéb alkatrészeket, és akár komplett autót is. Az idén például egy első generációs Prius gépkocsit bocsátottak az iskola rendelkezésére. A felajánlott tárgyi támogatás értéke évente háromöt millió forint között mozog.

Másrészt a program a Toyota Motor Hungary és a T-TEP isko-

elején indította a T-TEP programot, hazánkban néhány napja ünnepelték a Fáy András Szakközépiskola és a Toyota Motor Hungary Kft. együttműködésének tizedik évfordulóját. Ez alatt az idő alatt több száz tanuló részesült a Toyota-képzésben. Jelenleg a hálózatukban mintegy húsz ilyen képzésben részesült szerelő dolgozik. A rendszer egyik hátránya, hogy többnyire csak a budapesti márkaszervizek élnek a T-TEP képzésben végzett tanulók alkalmazásának lehetőségével.

A tárgyi támogatás évente háromöt millió forint